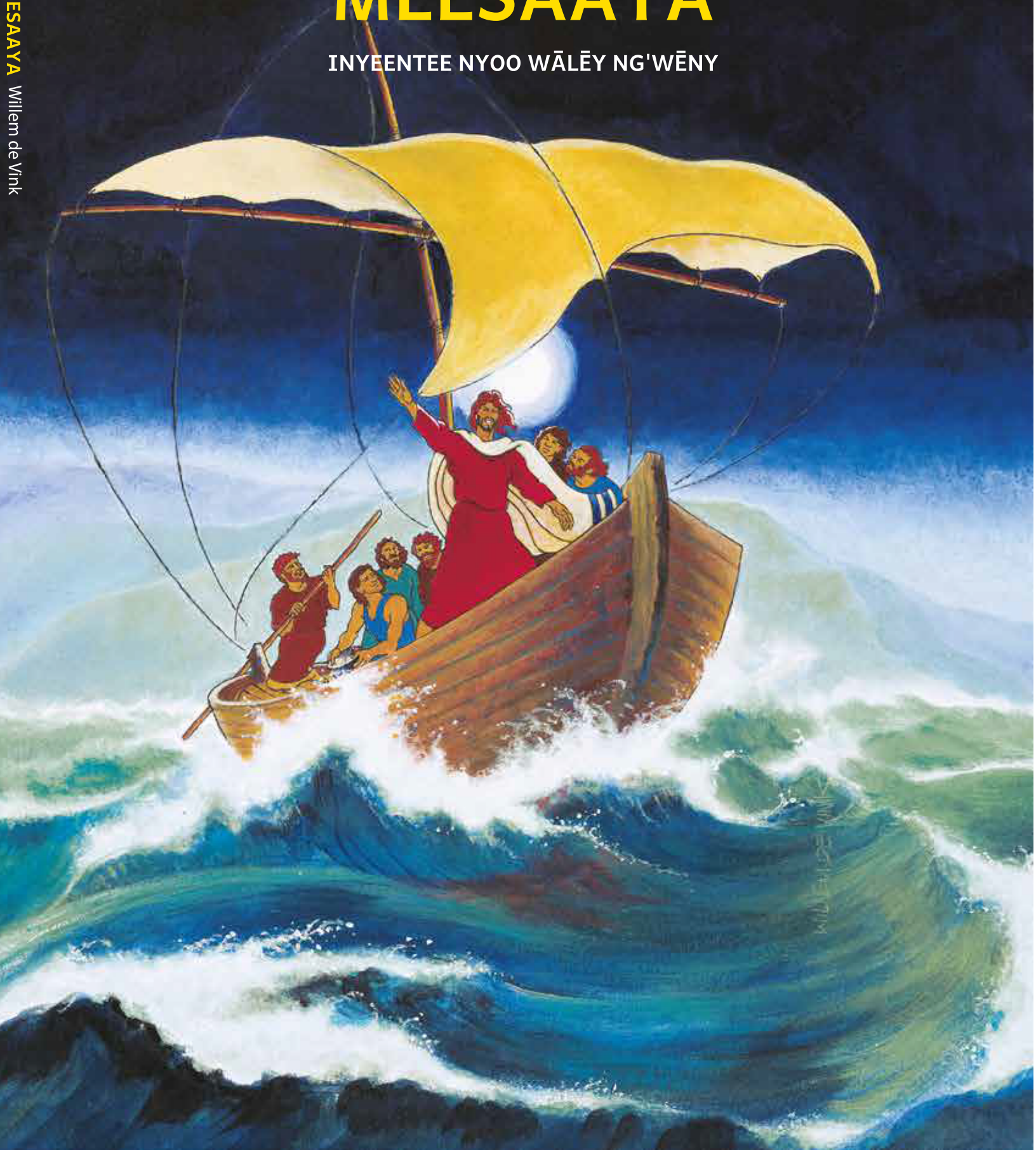

Siriintēē: Willem de Vink

YĒĒSU MEESAAYA

INYEENTEE NYOO WĀLĒY NG'WĒNY

YĒĒSU MEESAAYA Willem de Vink

NEE...

/Kēēng'ēētyēērō meerrat: Kiing'eeta :Yēesu meerrat. Nēē mii pērēētuu akoong'o /kēēng'ēētēē chiich aka tōkōl meerrat, si nēē ityō kuurwoochi :Iriin.

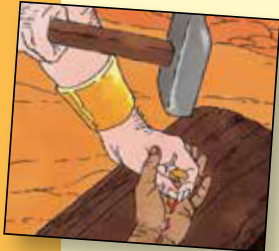
Āmiisyoo Kiptaayaan: Āmēy makatyaan akura tiipaay :kiineetanipō Yēesu kuupkootēy akipō meereenyiin nkōō ng'ēētyeenyiin.

Kaarana: /Kēētiirēē keey Iriin kilē irēy kiy kiiyoomiis.

Kiineetan: Tuupiin nyēpō Yēesu.

Kimurtooyoon: kir nyoo /kiikuunyāriilēē piich. Kiikōōnu keey :Yēesu /kēēkārkootti kiyoonēē. Kiilēku kir nyoo ng'uutuuy akipō tuupiipō Yēesu.

Kuwārākēē :Yēesu: /Ki-irēy kir aka tōkōl kurēēliit paani kawaraka :Yēesu kuchō ng'wēny. Rēēliitēy :Iriin ng'wēny nkōō Kipsēnkwēt.

Malayiika: Inyeentee nyoo yooytooy :Iriin ku-āptooy lōōkōōyiichiich amākuurōōtēy nkōō koonyin.

Meesaaya: Pāytooyiin nyoo 'kiikuu-iil.' Meesaaya ku ng'ālyoon nyēpō Epuraan nyoo nēē /kiwal nkōō kuutii Kirik kumwoorēy kilē Kiriistō.

Ng'ōōki: Tukun choo kii-irēy :achaan choo māchāmēy :Iriin akukārtooyēēch simāku-iti kir nyoo kiikuchēpwēēch :Iriin.

Nyooyeetaap kaat: Nyoochinii :Iriin piich kaat, mpō ntā moomii :chiich nyoo nyoolchinii /kēēnyoochi kaat. Nyoochinii :Iriin chiich kaat nēē cham kuwala akumētō ng'ōōkiichiich. Muukēē /kēēnyoochi chiich kaat āmu kii-āp :Yēesu ng'ōōkiichooch.

Paaypōl: isōwuuy akipō wōloo rootitooy :Iriin piich nkōō wōloo lēē choorwoontiinyiin nkōō akwaaneek.

Pasaka: Tuum nyoo /kuupkootēē ng'ēētyoo Yēesu. Kii-āmēy :piipō Israyeel tuumi kuupkootēy akipō wōloo /kiikisāru akwaaneek nkōō kōōroo Miisiri.

Pāyuunātoo Iriin: Mii :pāyuunātoo Iriin wōltō aka tōkōl wōloo koonyitēy :piich inyeentee.

Pēēruur: Tukun tōkōl choo kāroomēēn choo mārēy :Iriin kuutō piich choo irēy kiyoo mārēy :inyeentee.

Saayat: Ku ing'āloolchi Iriin muut nta nkōō kuut nyoo oōw akiiteer :inyeentee kung'ālooluun.

Sopoon nyēpō ākōy: Sopoon nyoo kunyōōrchinii Yēesu kilēē paani mārēwēch :Iriin. Pēlēy meerrat aku māting'ēy lēt.

Syeetaani: Ku puunyoontoo Iriin nkōō Kimukuulmēt nyoo mēērōōtēy :chiich (/kikuurēē nkōō kaarinee aka ooyiin).

Toomirmiir nyoo Tiliil: Ku Toomirmiir nyēpō Iriin nyoo māng'ēy or nyēpō akwaaneek choo tuupēy Yēesu.

Wēēroo Iriin: Kaarin nyēpō Yēesu. Kii Iriin :inyeentee nyoo kiichō ng'wēny kilēē kimukuulmēt, aku kilēē wēēroo Iriin.

Yēesu: Kaarin nyēpō wēēroo Iriin, nyoo ng'uutuuy kilē, 'Sāruuy :Iriin piich'.

PĒRĒĒTUUS CHĒPŌ YĒĒSU

/Kiikitoowu /kēē-it kēnyiis kung'eeta
/keenam Yēēsu. Nkōō pērēētuus
chēpō Yēēsu ku kiipēērēē :piich
kēēlyēn, sikirēy nta ku paraasiin. Nkōō
pērēētuusyēchoochēē, kāmōōs chaa
chaang' chēpō Wulaaya, kōōrootin
choo mii Kwēēn nyēpō Koong'asiis
nyēpō kōōrēē, nkōō kamaspo Ēēruu
taay nyēpō Aprika ku kiipāyuuy
:paytaar nyēpō Rooma. Kii chaang'
:piich pērēētuusyēchoochēē choo
kiimēēnkēt kusooman nta kusir,
wōloo nyuun kiinkēt :piipō Israyeel
chaa chaang' kusooman. /Kiikikuurēē
akwaaneek 'piipō kiitapu.'

Ng'ālōolēy :Iriin kupunuunō kiitapu,
nyoonēē ku Paaypōl. Kii-ir :inyeentee
kir aka tōkōl aku mārēy kulēku
choorwa nkōō chiich aka tōkōl.
Kiing'uutu :Yēēsu choorwoontiinoonēē
kukaraam!

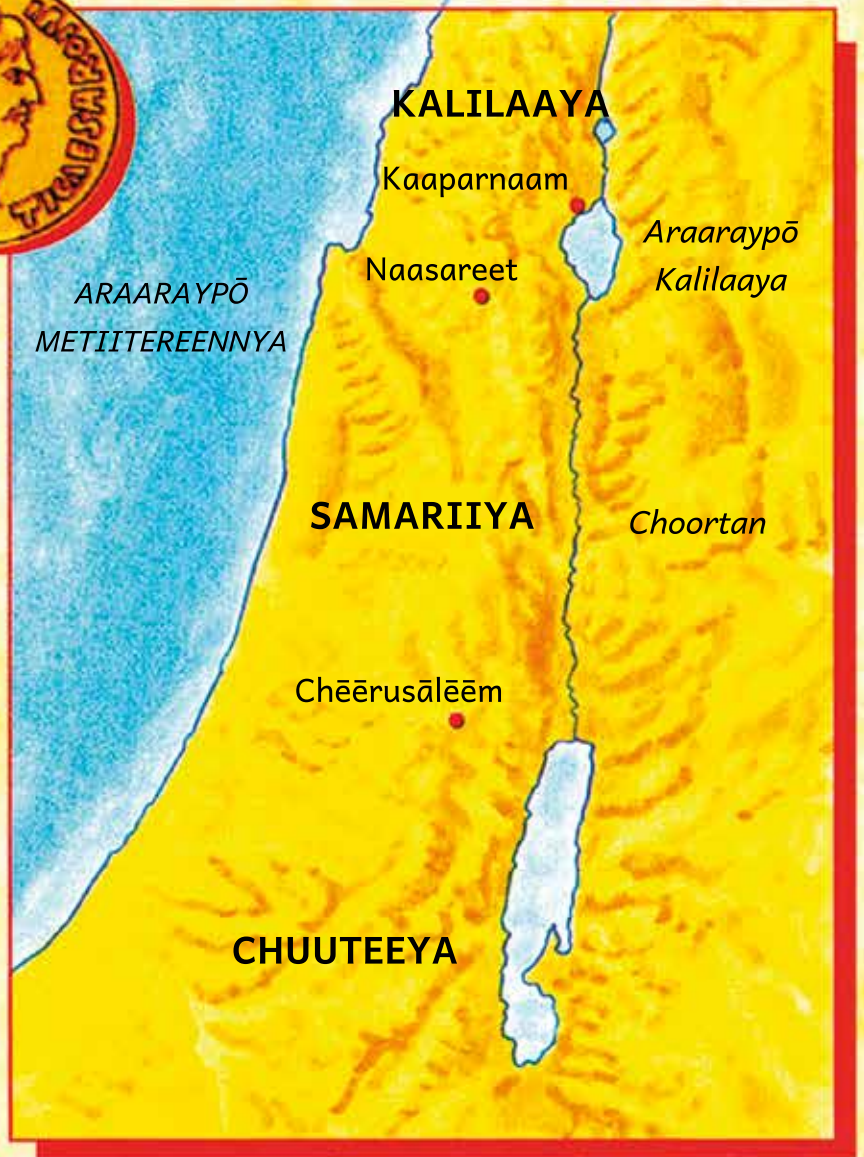
NG'OO :YĒĒSU MEESAAYA?

Kiimāng'iisyō :Yēēsu kēnyiis ēlup
ārēēny choo kiikisiirtō nkōō kōōroo
Israyeel. /Kikuurēē inyeentee
'Yēēsu Meesaaya'. nta ku 'Yēēsu
Kiriistō'. Ng'uutuuy kilē pāytooyiin
:inyeentee, aku kii mā pāytooyiin
kipaat. /Kikuurēē, 'wēēroo Iriin' /
akēēkuurēē mpō 'wēēroo Chiich'.
Ng'uutuuy kilē Iriin :inyeentee aku
kimukuulmēt. Mwooruuy :paaypōl
akipō sopoon nyēpō Yēēsu. Paaypōl
ku kiitapu nyēpō kwōng'uut nyoo
moomii nyoo kuurookēē.

ISRAYEEL NKŌŌ PĒRĒĒTUUS CHĒPŌ YĒĒSU

Nkanasa nyoo ōōw: Chēerusālēēm

Pōrōrōōs: Kalilaaya, Samariya, Chuuteeya

Wōloo tēēnō kōōroo Israyeel: Lēēkit
kitēēnō kiilomiiteen 669, nēē kuumuruut.

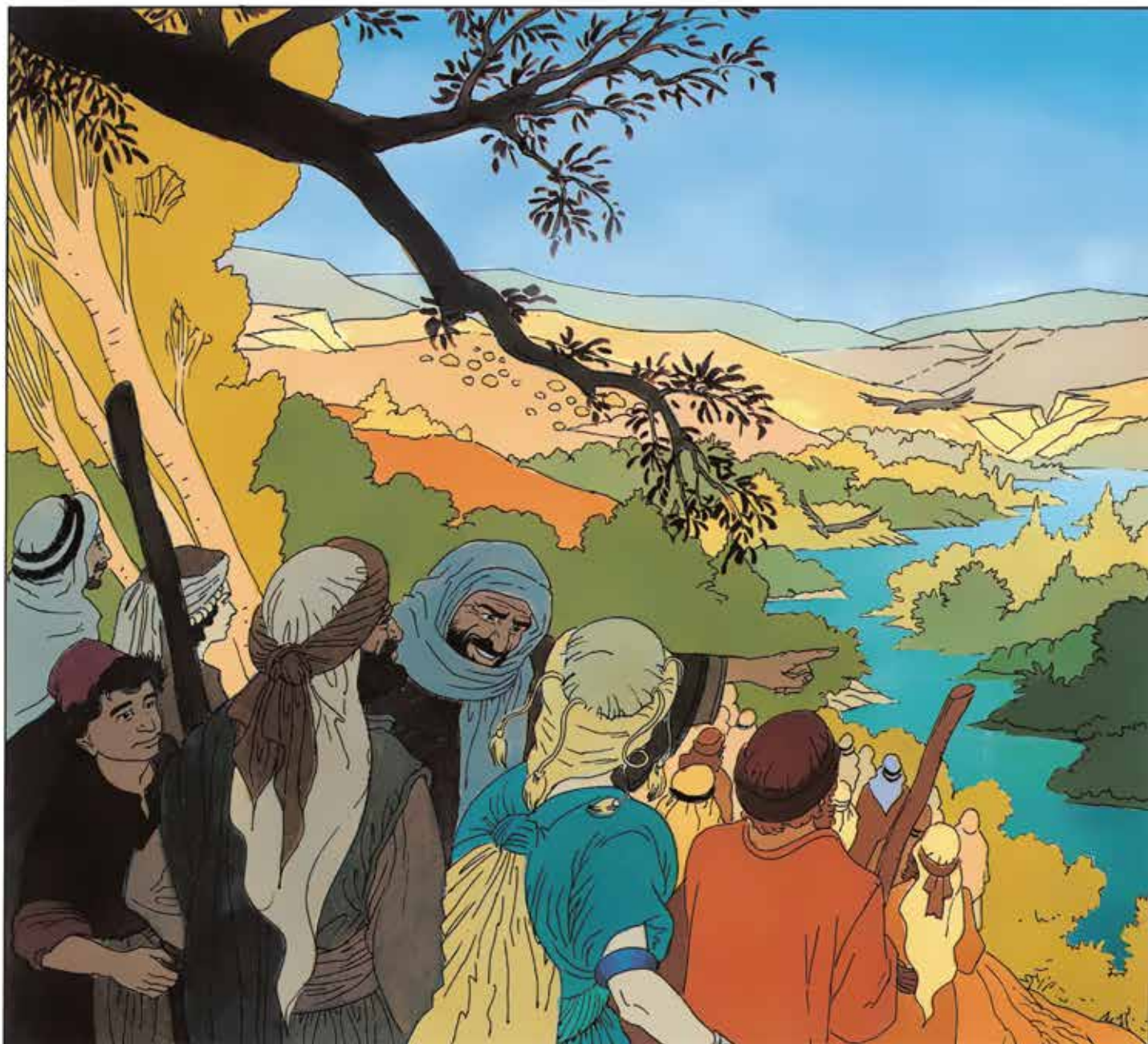
Wōloo lēē kōōroonoonēē: Ting'ēy
lālāng'in nkōō kārṭitin nyēpō kwēēn.

Pōlēt: Kiipāyuuy :piipō Rooma piipō
Israyeel kung'eeta kēny nyēpō 63KKK

Paytaar: Kiipāytooy :Kaapana nyēpō
Rooma nyoo /kiikikuurēē Pōōntyō Pilaatō
kōōroo Israyeel, aku kiipāytooy inyeentee
:Tipēēryō Kaysaari nyēpō Rooma.

Tiini: Kaarana nyēpō piipō Yāwut. Ting'ēy
:piipō Yāwuut Kō nyoo sooyēē nkōō
Chēerusālēēm. Mii :tis choo irēy pāyiisyōōn
chaa chaang' chēpō tiini akumii :koonēēt
chēpō ng'ātuut choo nyoolchinii kuuneet
piich kupunuunō Paaypōl.

Kuutiway: Epuraan (kuutii Yāwuut), Kiriik
(kuutii nyoo /kiiking'ālōolēē nkōō kāmoosiik
tōkōl), Laatiin (kuutii piipō Rooma).

Āmu nee sikuurum keey :pichu tōkōl nkōō tapan nyēpō een?

Āchēpō keey! Āmu
kaakuriiku
:Pāyuunātoo Iriin.

Ātoowuu sopoon nyoo rēēl.

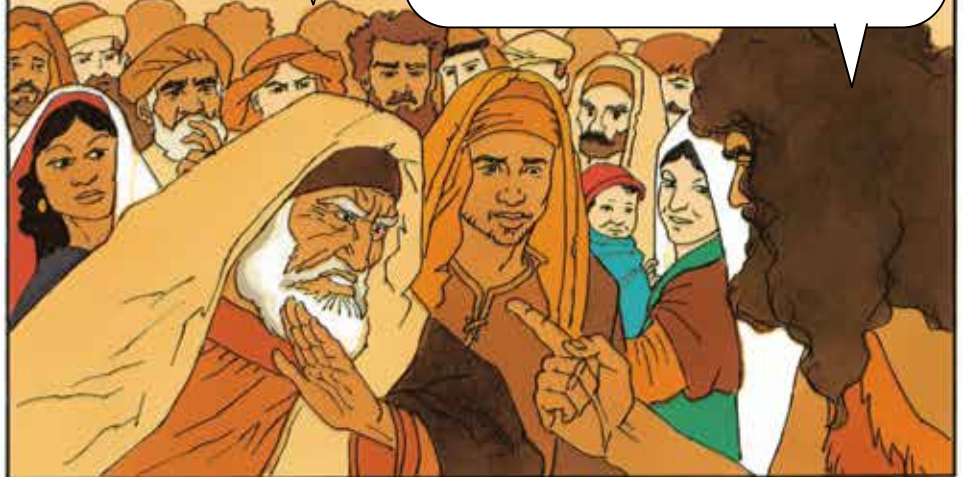

Chēpoot āywoo Iriin nyēpō
kiirwook kutil keet.

Keet aka tōkōl nyoo mānāmēy
lokor choo kāroomēn /
kēēyāpēy /akēēwiirchi ma!

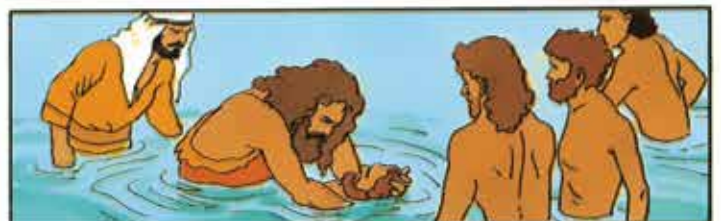
/Kuumuukēy mpō /
keeyapteech tōkōl.
Ng'oo nyuun nyoo
muukēy kumāng'iisyō
sopoon nyaa karaam?

Iman. Moomii :chiich nyoo chirilēē
kiirwook nyēpō Iriin. Wōloo
nyuun, chōōnēy inyeentee nyoo
pootiisānēēnook Toomiiryeenyiin nyoo
Tiliil. Inyeentee nyoo sārwook.

Āmārēy :akwaan kuwala
sopēēng'woong'?
Ang'aang'a naas
ng'ōōkiikwook akaapkaan
/keepaatiisanaak nkōō
pērēēchu!

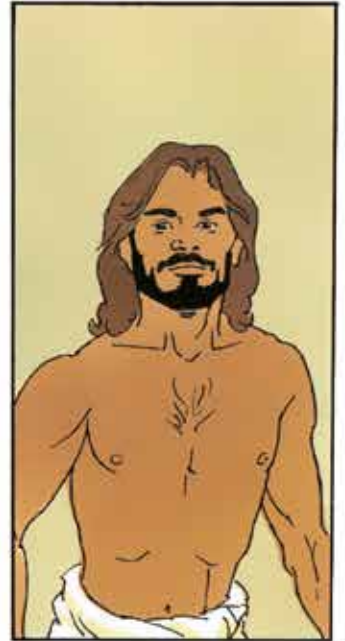
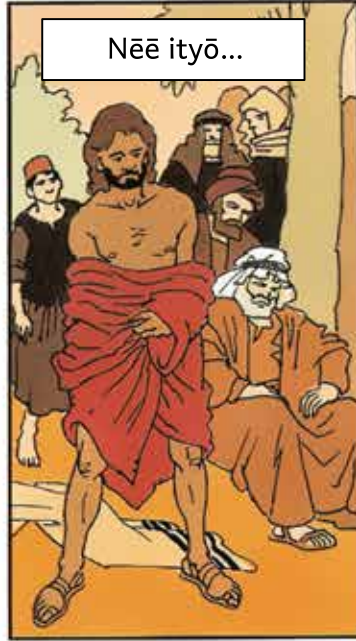
/Kaakēēwuuntoowook
naas ng'ōōkiikwook. Apee
ākoomāng'iisyō sopoon nyoo rēēl.

Kiikuurō :piich inyeentee nyoo kii-āmtooy
Chowaana Koopootiisāniin...

Moopō koomānuut
aneen. Āmii āchēpchinii
aree inyeentee nyoo
ng'uutwēech kilē ng'oo
Iriin. Chōōnēy :inyeentee
kuupootiisānēēnook
Toomirmiir nyēpō Iriin
nkōō ma. Nyoonēē nyuun
nyoo wālēy sopoonwēkwook
kukaraam.

Nēē ityō...

Nyoolchinii
ipaatiisanaan!

Ira kilē nyoonēē, si
nēē ng'at kee-ir kiyod
mārēy :Iriin.

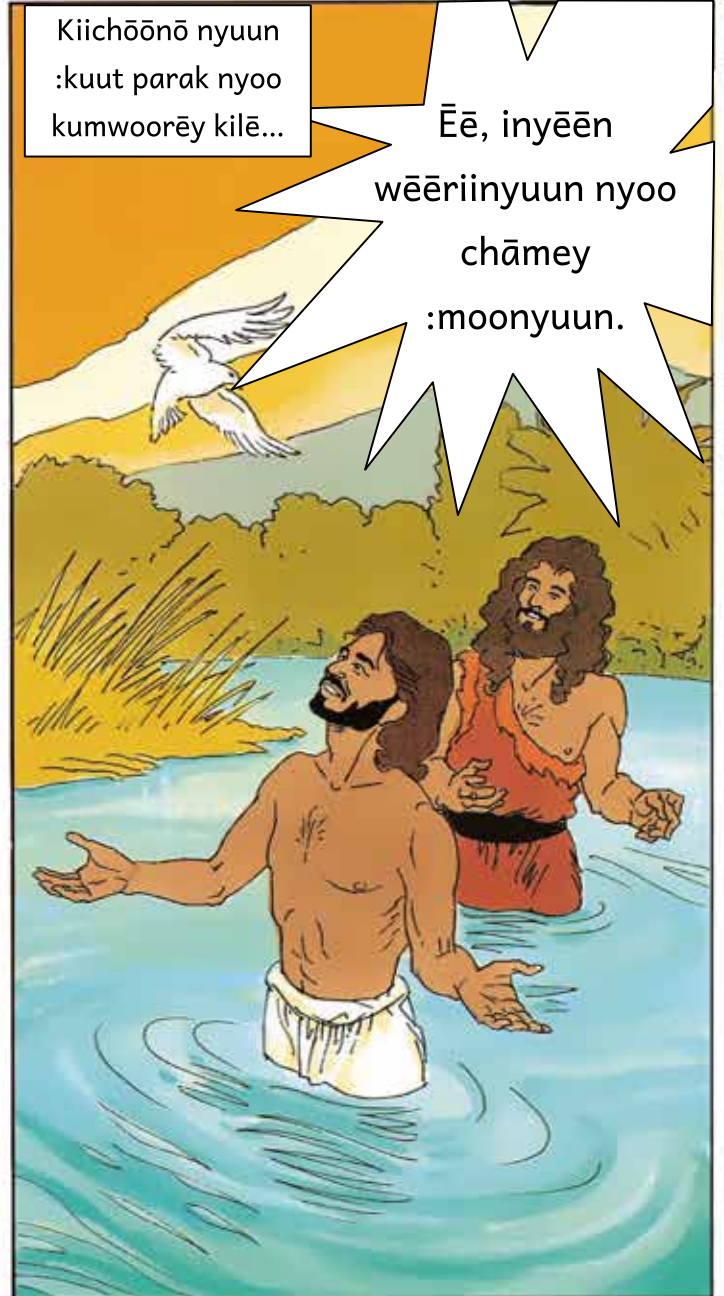

Paapa Iriin, kanya
kuchō
:pāyuunātēēng'uung'
aku-ira
:makēēng'uung'.

Kiichōōnō nyuun
:kuut parak nyoo
kumwoorēy kilē...

Ēē, inyēēn
wēēriinyuun nyoo
chāmey
:moonyuun.

Mii kuchēpēy :Chowaana Koopātiisāniin piipō
Israyeel akipō chōōnātoo Meesaaya. Nkōō
pērēētūusyēchoochēē ku kiipāytooy :kōōroo
Rooma kōōrootin chaa chaang'. Israyeel ku kii
kōōr nyaa manang' nkōō kōōrootinēchoochēē
kiipāytooy :kōōroo Rooma.

KAAPARNAAM
NAASAREET
KAANA
KALILAAYA
CHĒERUSĀLĒEM
CHUUTEEYA
ISRAYEEL
CHOORTAN

Kiirōōtēy keey :piipō
Yāwuut kilē kiimāting'ēy
toorētō /akēēturtuurēy.
Kiikānyoonuuy
pērēētūuni chōōnēy
:Meesaaya nyoo
chokusāruuy piich kilēē
paani kiing'oor :ōōrkooy
nkōō siruut chēpō
Yāwuut. Meesaaya nyoo
kiichō ku-irchinii piich
iman nyēpō Iriin.

Mii :Chowaana Koopootiisāniin ēēmpō Choortan
kuumuutēy Yēēsu nkōō moorineenyiin.

Aroo! Ānyiinō waawaa keecha
nyēpō Iriin nyoo puuytooy
ng'ōōki chēpō ng'wēny.

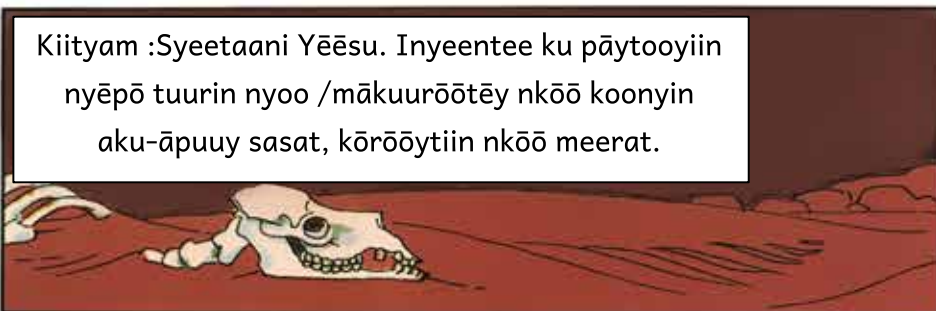
Paani /kaakeepaatiisan
Yēēsu kuumut
:Toomirmiir nyēpō Iriin
ākōy suur kwēēn.

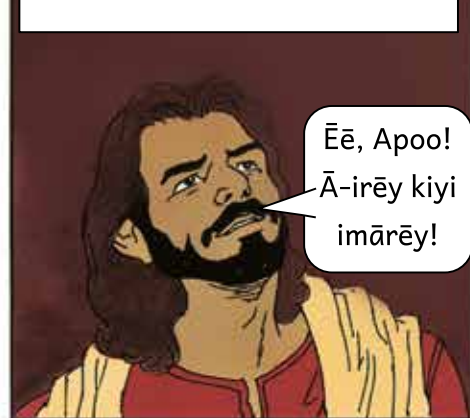
Kiitēpō suur kwēēn pērēētūus artam
kimaam kir. Kiisa akuurukuut keey
akipō pāyisyooni kiimii taayuunyiiin.

Kiityam :Syeetaani Yēēsu. Inyeentee ku pāytooyiin
nyēpō tuurin nyoo /mākuurōōtēy nkōō koonyin
aku-āpuuy sasat, kōrōōytiin nkōō meerat.

Kiichō :Yēēsu sikuusilta
chēpuut chēpō Iriin, aku
nyoonēē ku kuutyaaka piich
koowāriisyō nyēpō meerat.

Ēē, Apoo!
Ā-irēy kiyi
imārēy!

Wōloo nyuun kiitō :Syeetaani Yēēsu
kaapkaata nyoo lēē teer kilē sikuupoot
inyeentee ma-ir pāyiisyoo Iriin.

*Kiichōōnchi :Syeetaani
akumwoochi kilē, “Nēē :inyēēn
Wēēroo Iriin, imwoochi kee
koriichu kilēku āmiisyō!”*

Kuwālchi :Yēēsu kilē,
“Acha, mwoorēy :siruut
kilē, ‘Māsopēē :chiich
āmiisyō kipaata. Wōloo
nyuun, sopēē ng'ālyoon
aka tōkōl nyoo chōōnēē
wōloo mii :Iriin.”

*Nēē inyēēn Wēēroo Iriin,
ing'uutu kee! Isōkōrtōorēē
kee kōpō Iriin ākōy ng'wēny,
āmu siraat kilē, ‘Yookuuy
:Iriin malayikeenichiich
sikutaakin.’*

*Roo kee! Nēē kutung'woon,
ākōōniin kaamuuka ipayta
kōōrootinēēchu tōkōl.*

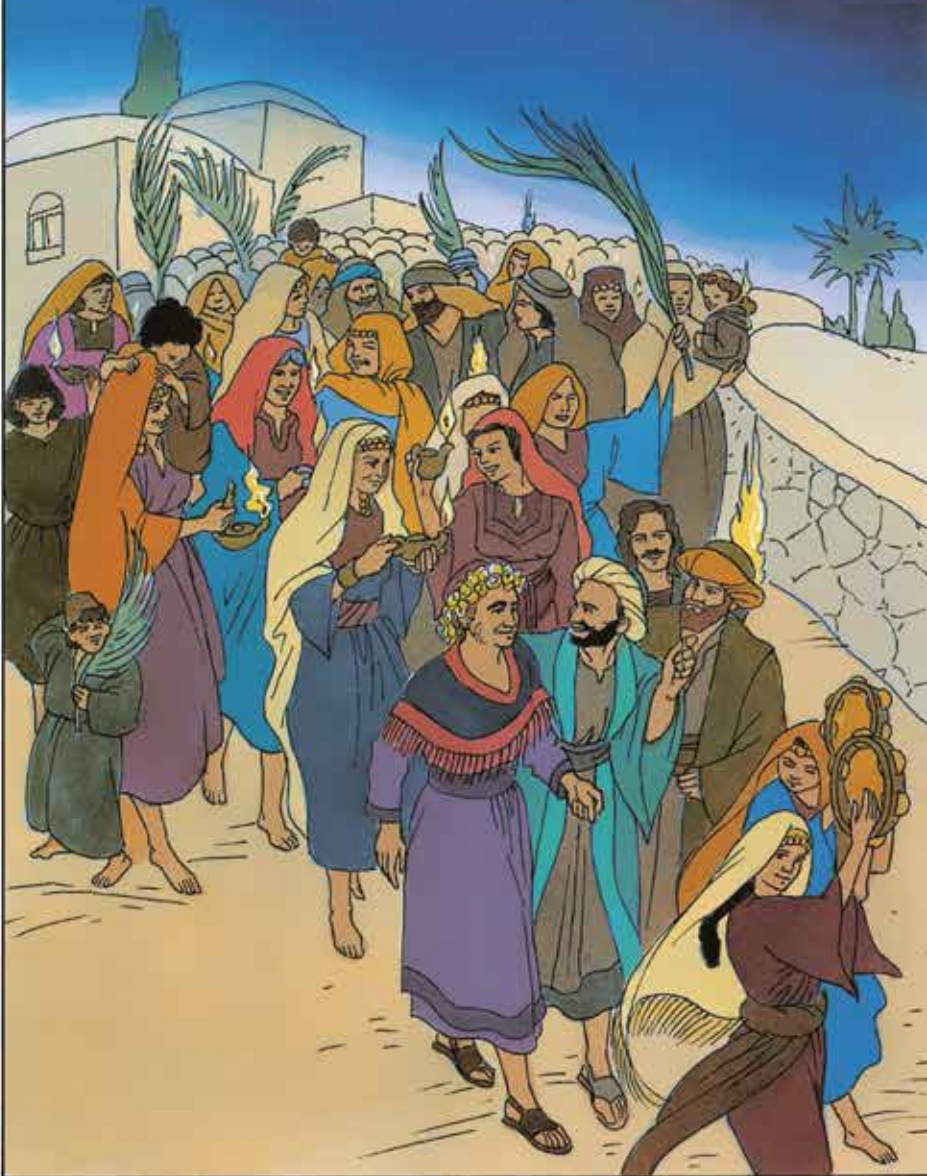
Kiimētō nyuun :Syeetaani
Yēēsu, kupka :malayikeen
akupāyiisyēēchi inyeentee.

Acha, siraat mpō
kilē, “Kumeetyam
Iriin.”

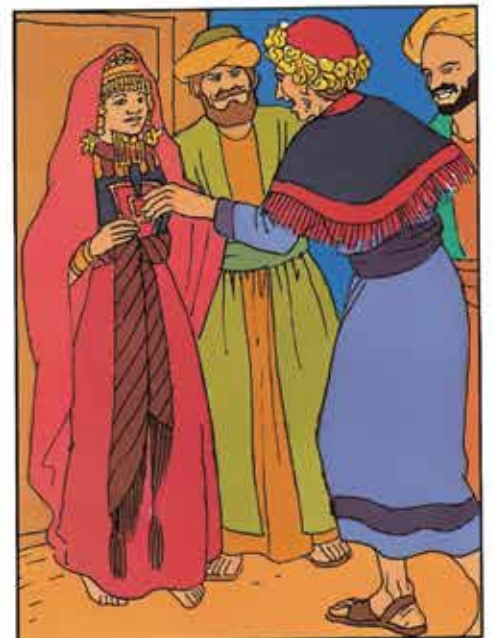
Wiyō, Syeetaani! Siraat
kilē, ‘Kutunchii Iriin
Kiptaayaanteeng'uung'
akiipāyiisyēēchi
inyeentee keey.”

Kiiwaraka :Yēēsu kōōroo
Kalilaaya, ku kiinyir
Toomirmiiir nyoo Tiliil.
Kumii kuwēētii ku kiituup
:piich chaa chaang' choo
kiimārēy kusōwu nēē
Yēēsu ku Meesaaya...

Tuum nyoo kiimii Kaana.

Kiimii :Yēēsu tuumoonēē
kupootō eeyeenyiin nkōō
kiineetanichiich.

Wōloo nyuun kii nēē mii
kwēēn nyēpō tuumtō...

Ku-ira :kir nyoo /
kiimākuupkootēy!
Kurook tiipaay!

A-ira kir aka
tōkōl nyoo
kāmwoorwook
:Yēēsu!

Anyiriita pēr tērēēnichu
akaakany kuchamcham
:poontoo tuum.

Chamchama
kee. Nku
kēēsiintō :inyēēn
tiipaayiik choo
ānyinyēēn ākōy
paannyēēnyi!

Pēr? Nku tiipaay!
Tiipaay choo
ānyinyēēn!

?

Nka nyoonēē
pāyisyyo
Yēēsu nyēpō
Naasareet.

Aku oo,
ng'oo
:chiichi?

Toomō aroo ng'al choo lēē chu! Toomō āwō tuum nyoo lēē
nyi! Nyoo kuwālēy pēr kulēku tiipaay choo ānyinyēēn.

Kaaparnaam ku kōōr nyoo kiikutas taay nyēpō piich choo nāmēy kaaraak nyoo mii tapan nyēpō araaraypō Kaliilaaya. Yēēnyi yi kiitoowuunō :Yēesu ku-āmchi piich akipō pāyuunātoo Iriin.

Raang'a mēēlii kuwō kamasiinō chaang' :pēr, ākoowiirchi neetiisyēkwook pēr.

Aku yēēnyi yi kiilēwēnō :Yēesu kiineetanichiich chēpō taay.

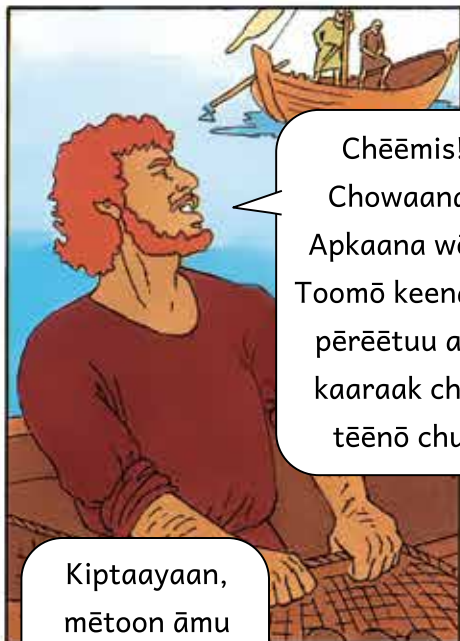

Kiptaayaantaani, kakuukiil keey lang'a kuyyeech amaakunam kir mpō akoong'o...

Wōloo nyuun oo, āmu keemwaa kilēē nyoonēē...

Pō kwōng'uut! Toomō aroo ng'al choo lēē chu.

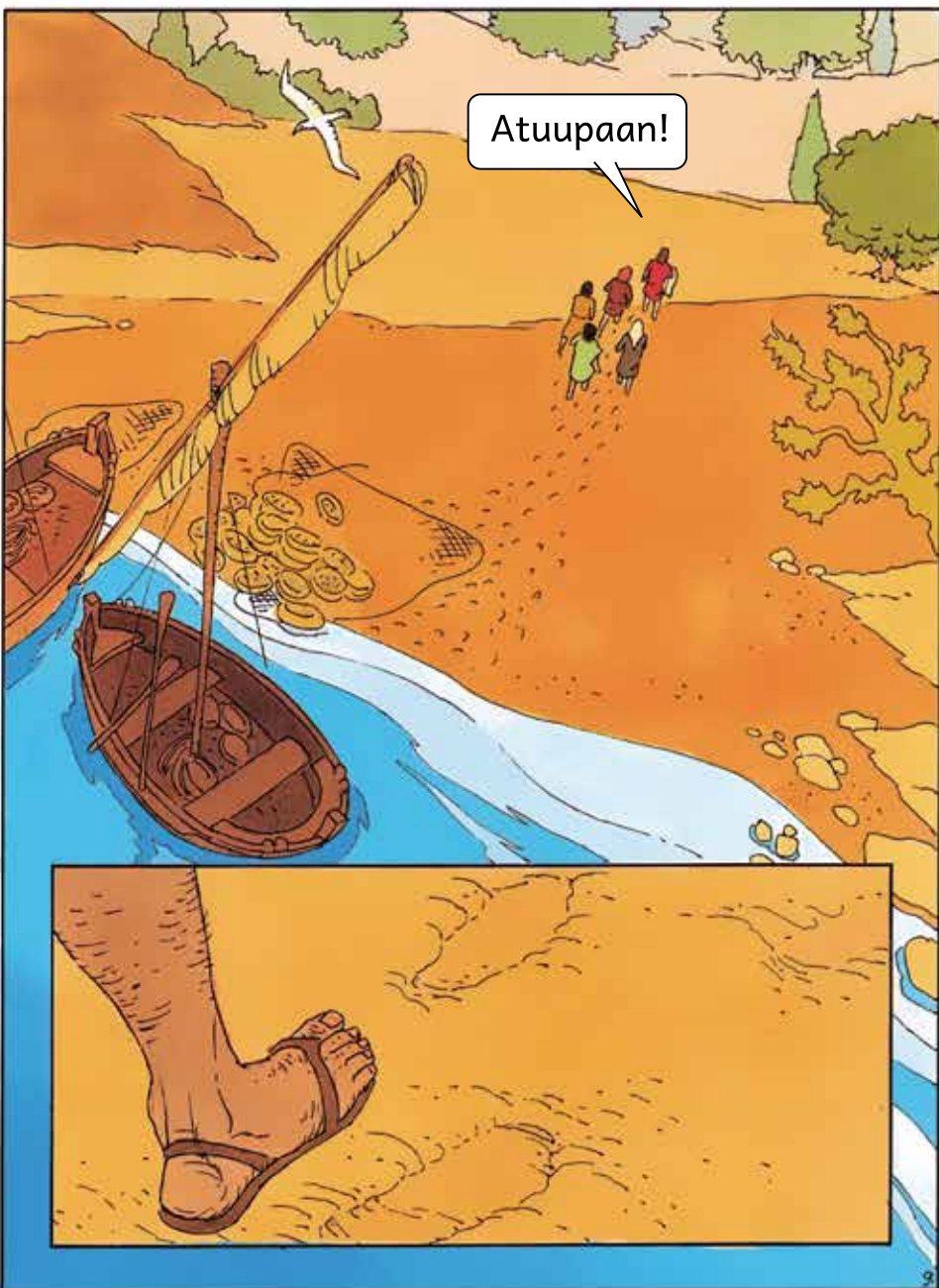

Chēēmis!
Chowaana!
Apkaana wōli!
Toomō keenama
pērēētuu aka
kaaraak choo
tēēnō chu.

Kiptaayaan,
mētoon āmu
aneen chiich
nyoo lēē
kipng'ōōkiyoon.

Kumēēwāriisyō
Pēētēro!

Atuupaan!

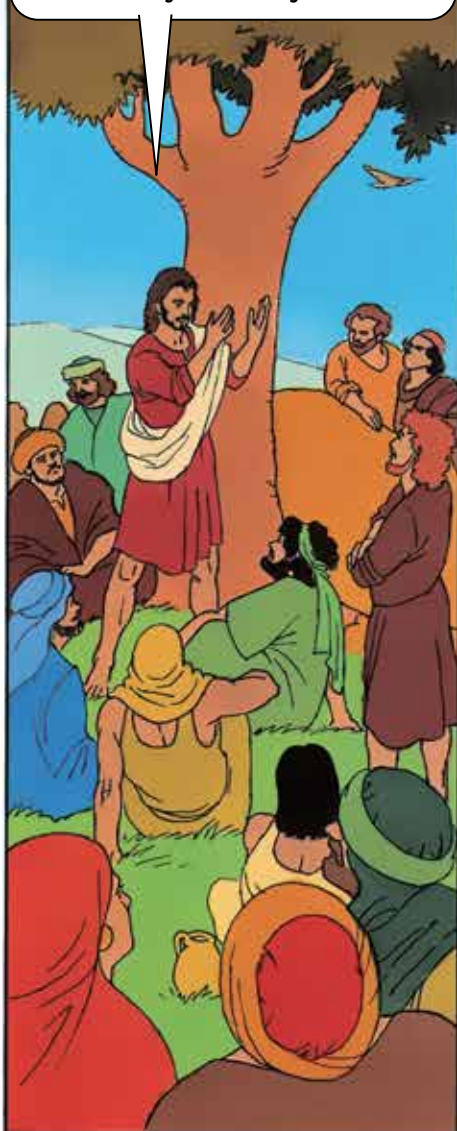
Kung'eetee aniinee kitas
taay, ānāmwoon piich.

Kiiwō :Yēesu nkōō kiineetanichiich
 kāmōōs tōkōl chēpō Kalilaaya
 kumwoochi :piich akipō
 pāyuunātoo Iriin. Kiisoop piich
 choo kiimnyoonchootēēn aku-
 oon tōōmirmiir chaa raacheen.
 Kiituup :piich chaa chaang'
 inyeentee, kiipkoonēē :walak
 kōōrootin walak kupkoonēē :walak
 Chēērusālēēm nyoo nkanasa nyoo
 oōw nyēpō Israyeel kupka kuteer
 ng'aleechiich...

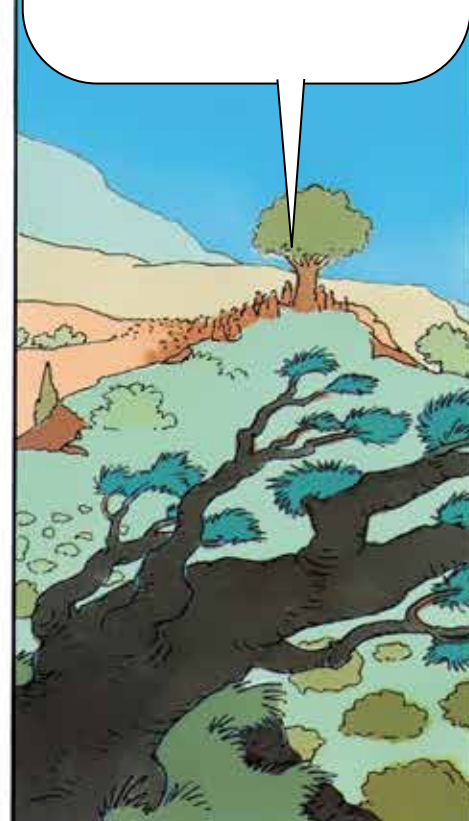
Pēēruurootēēn :piich choo
 wāsēy iman, āmu nyōōruuy
 kiyoō mārēy.

Āpēēruuroot :akwaan choo
 āriirsōōt paannyēēnyi, āmu
 āpāypāyituuy.

Āpēēruuroot :akwaan
 nēē sasaak :piich walak
 akutayaak, akumuulook
 akung'am kaariikwook akipō
 aneen. Nēē ku-irwaak kilēē
 nyoonēē, āpāypāyituuy āmu
 mii :mālāk nyoo oōw nyoo
 kiikuusiintoowook :Iriin
 nkōō kipsēnkwēt.

Ā-irchii piich walak
kilēē wōli āmārtooy /
kee-irwaak.

Chiich aka tōkōl nyoo keero
cheepyooso aku-āmchi ng'at
koong', ku kaakusiir karwa
nkōō mukulērtanyiin.

Kimaa-iim keey akipō āsuun.
Awasa kupōk Pāyuunātoo Iriin
nkōō kiyoo mārēy inyeentee
sikutuup :tukun walak.

Achama puunikwook
ākoosoochi akwaaneek.

Koontāng'uung' kilēē taayit
nyēpō pōōrtāng'uung'. Nēē
karaam :koontāng'uung',
iting'ēy lēpooyin nkōō wōlpō
or. Ku nēē makaraam, imii
tuurin nyoo dōw.

Chiich aka tōkōl nyoo tēērēy ng'aleechuuch
akutuup, ku karkeey nkōō chiich nyaa
ng'oroom nyoo kiiteek koonyiin raat parak.
Chiich aka tōkōl nyoo tēērēy ng'aleechuuch
amatuup ku karkeey nkōō chiich nyoo lēē
sālwo nyoo kiitēēchi koonyiin asyaak.

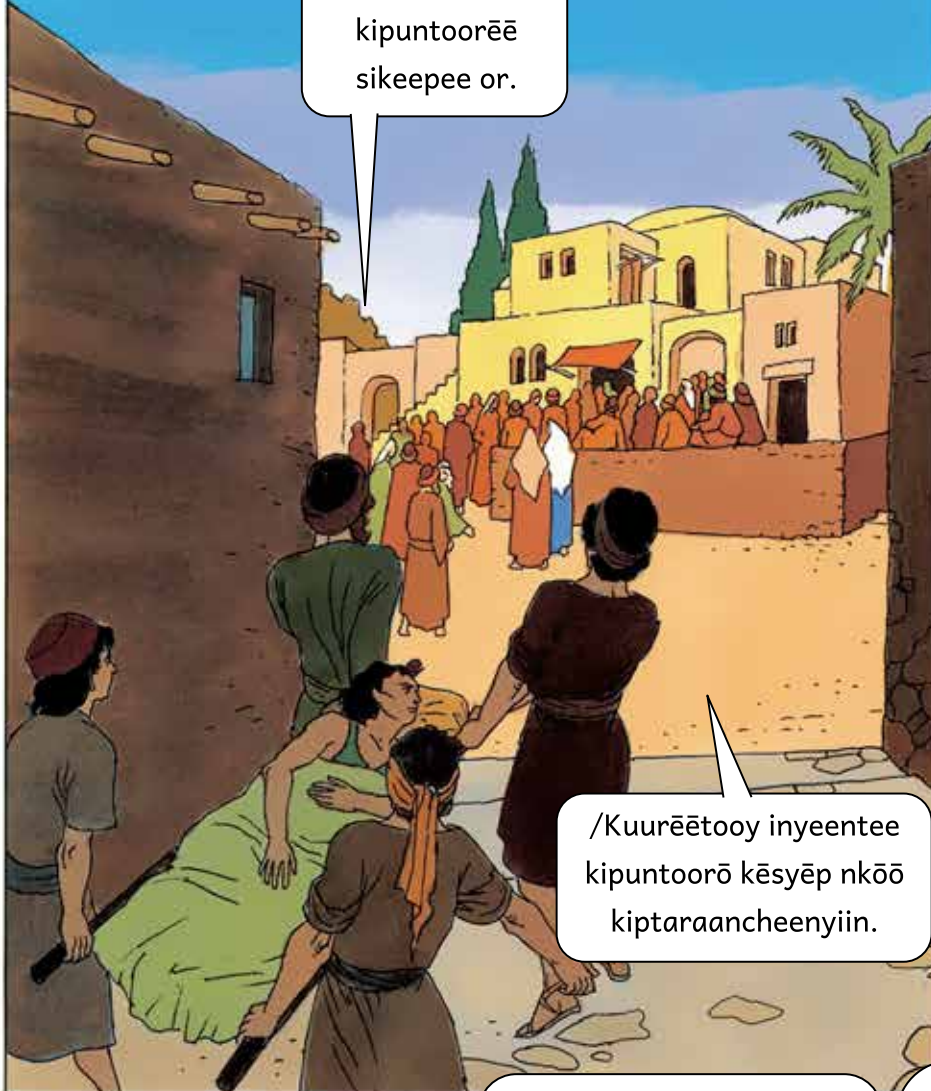
Āriip keey. Amaa-ir ng'al
choo kāroomēēn nkōō taayuu
piich kilē /sikeerootook.

Moomii :kipāyityoon nyoo
muukēy kupāyiisyēēchi mōkōrō
ārēeny. Kunyuun, mēēmuukēē
/kēētuuyō pāyiisyyoo Iriin nkōō
ng'alēēpō rōōpiyō.

Kii nēē mii pērēētuu akoong'o, kupka :piich akuurumchi
keey kōyi kiimii :Yēēsu nkōō Kaaparnaam...

Moomii wōloo
kipuntoorēē
sikeepē or.

/Kuurēētooy inyeentee
kipuntoorō kēsyp nkōō
kiptaraancheenyiin.

Kālē nee sikumwa
kilēē nyoonēē?

Kā-āp keey im kilēē yoo
Iriin :inyeentee sōō?

Ng'oo nyoo muukēy kunyōōchi
piich kaat ng'ōōkiikwaak nēē
mā Iriin kipaati!

Kuskus /keemwa kilē, ' /
Kaakēēnyōōwuun kaat
ng'ōōkikuuk' ntā /keemwa
kilē, 'Ng'eeta akiwō?'

Nee :nyi mii
parak?

Āmētēē! Ting'ēy :choorwayichu
kaarana nyoo oōw.

/Kaakēēnyōōwuun
kaat ng'ōōkiikuuk

Ting'ēy :Meesaaya, kaamuuka
kunyōōchi piich kaat ng'ōōkiikwaak.
Aku nyuun āmwoorēy
kuureer kilē, "Ng'eeta, āpō
kiptaraancheeng'uung', akiwēēchi
keey!"

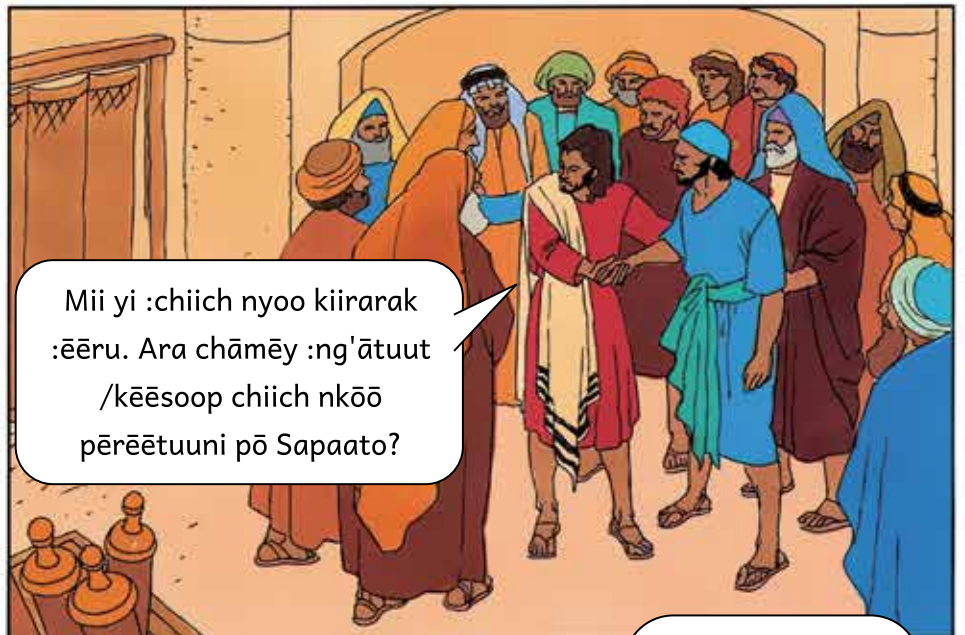

Iman
kwōng'uut
chu!

Ēē, koosop!
Kōōnkēy
Yēēsu.

Roo muukēy
kuwō!

Kii-ir :Yēēsu tukun chaa
chaang' choo kāroomēēn.
Kiing'alaal nkōō ng'ōrōōmnyō
nkōō kaamuuka. Kiing'uutu
riireena nkōō kāroomnyō,
wōloo nyuun moopāypāychi
:piich tōkōl ng'aleechiich.
Kiituup :koontōōy chēpō
Yāwuut Yēēsu kimārēy
kuuro nēē tuupēy ng'ātuut
chēpō Sapaato. Nkōō kōōroo
Israyeel ku kiimākuchāmchinii
chiich aka tōkōl ku-ir pāyisyo
nkōō pērēētuu Sapaato.

Mii yi :chiich nyoo kiirarak
:ēēru. Ara chāmēy :ng'ātuut
/kēēsoop chiich nkōō
pērēētuu pō Sapaato?

Chuula
ēēruung'uung'.

Nyoolchinii
/keewaang'
chiichi.

Puurēērē! Kyoosop.

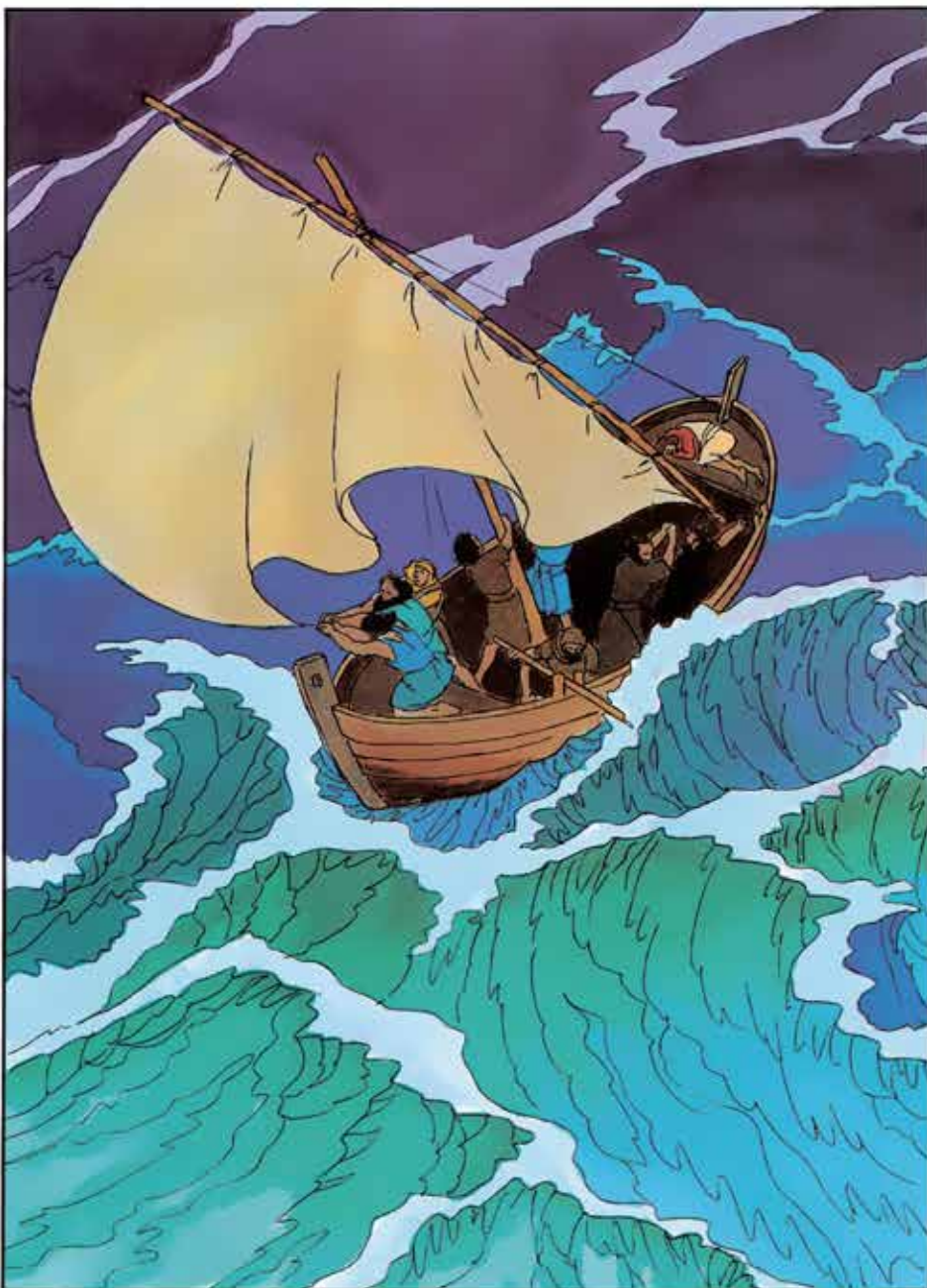

Nyoolchinii /
kēēmwoochi
koontōōy choo mii
Chēērusalēēm kilē
pootēy :chiichi
kōōrēē.

Kiilaang' :Yēesu nkōō kiineetanichiich
mēēli nkōō araaraypō Kaliilaaya.

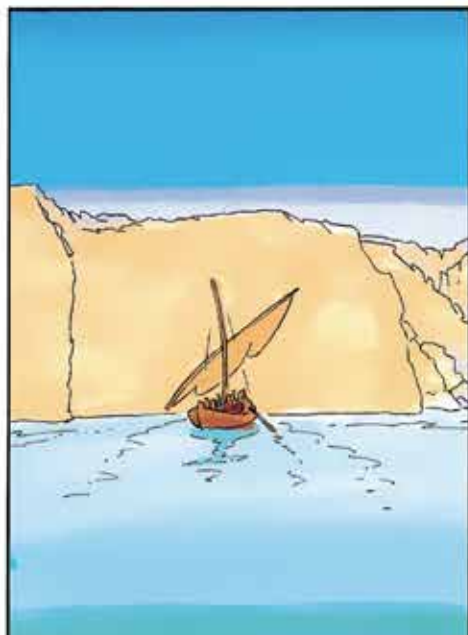
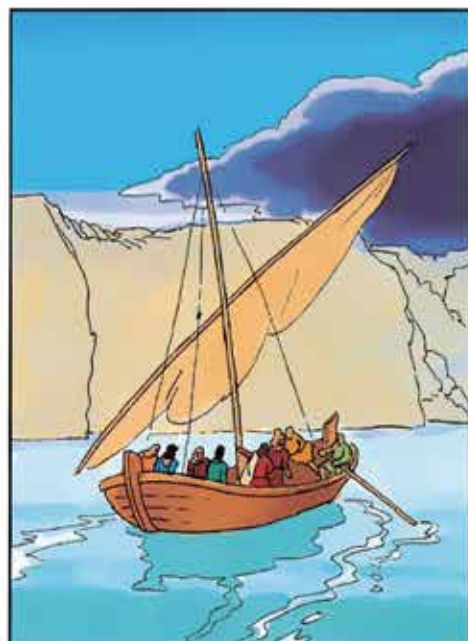
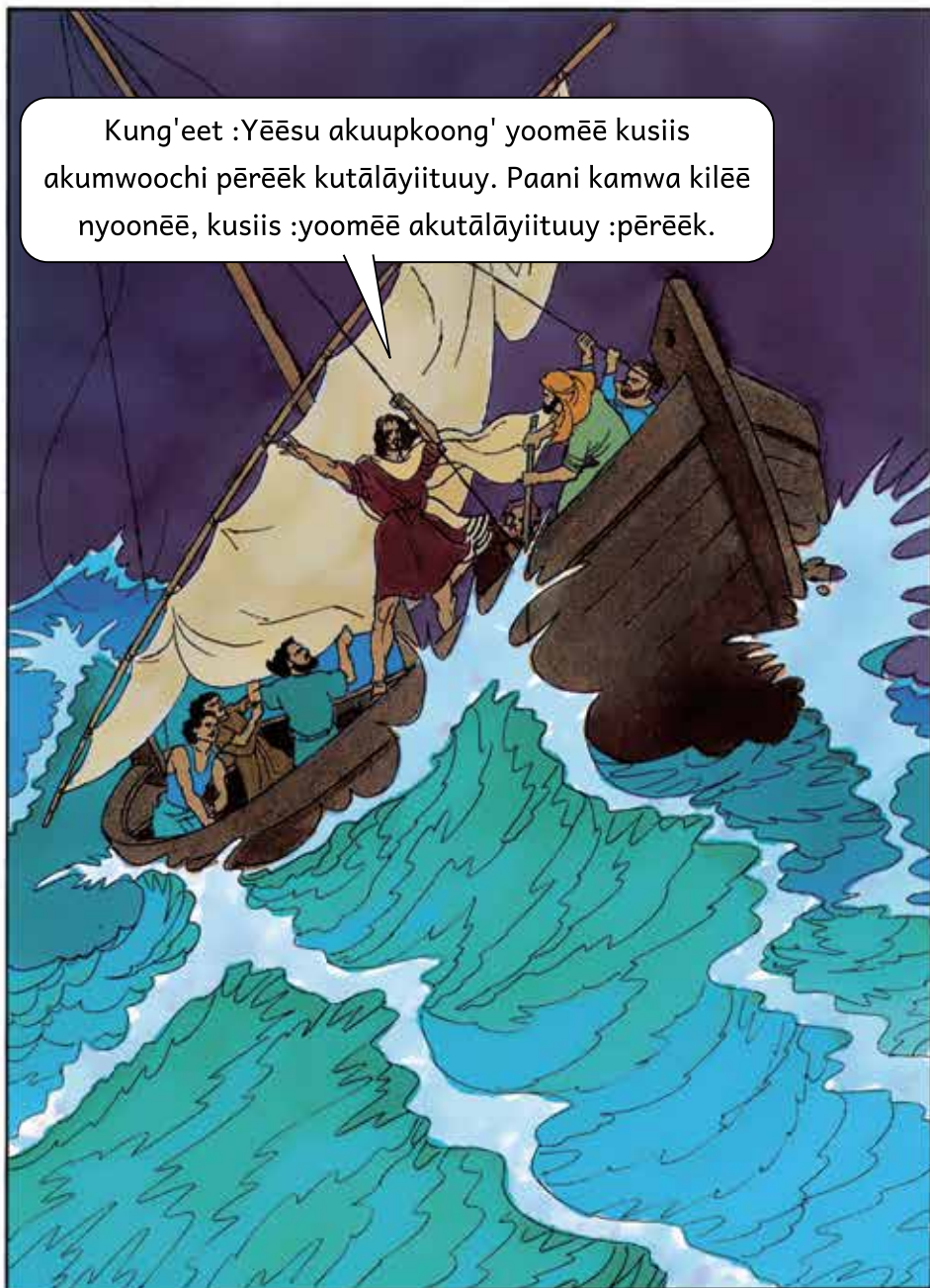
Kiptaayaan,
sārweēch. Kimii
kēērookēy.

Āmu nee soowāriisyēē
nyoo tēēnō nyi?
Mooting'ēy :akwaan
kaarana?

Kung'eet :Yēesu akuupkoong' yoomēē kusiis
akumwoochi pērēēk kutālāyītuuy. Paani kamwa kilēē
nyoonēē, kusiis :yoomēē akutālāyītuuy :pērēēk.

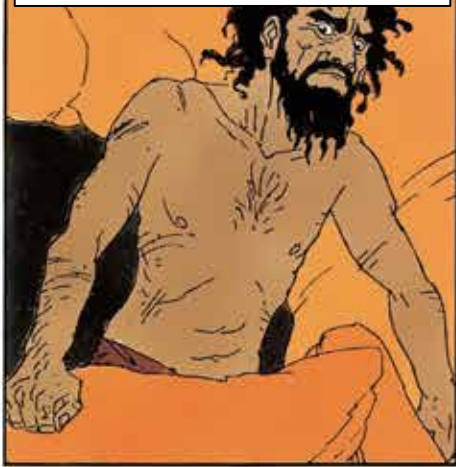

Kiirāti mēēliing'waang' tapan nyēpō
kamasta nyiinō. Wōloo nyuun
kiichār :kiinchō nkōō wōlpō tulwēy...

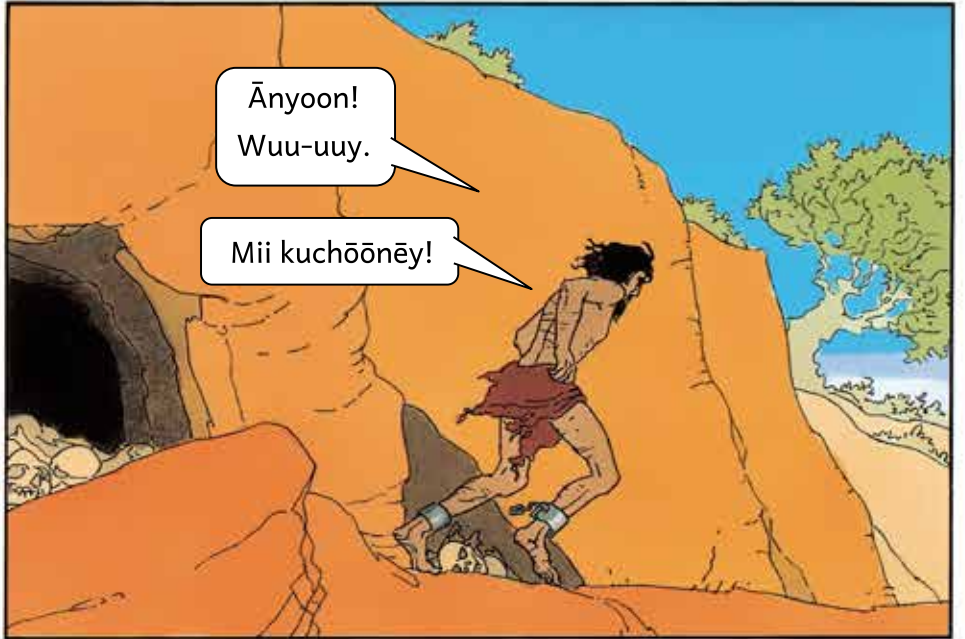
WUUY!
WUUY!
WUUY!

Mii yi :chiich nyoo māng'ootēy
kēpēnoot akuting'ēy
toomirmiirēy chaa raacheen.

Ānyoon!
Wuu-uuy.

Mii kuchōōnēy!

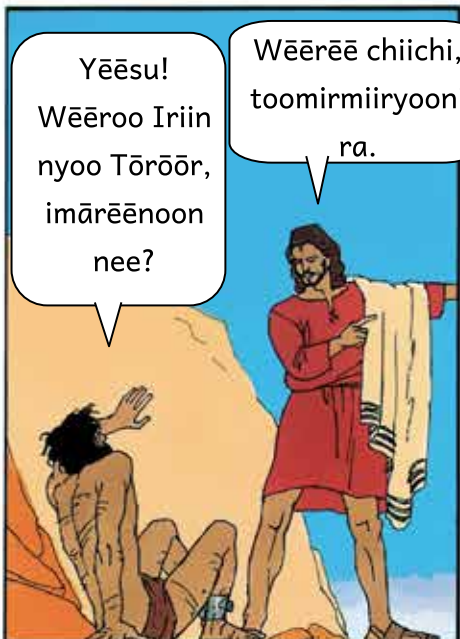

Ēē, Yēēsu.

Yēēsu!
Wēēroo Iriin
nyoo Tōrōōr,
imārēēnoon
nee?

Wēērēē chiichi,
toomirmiiryooni
ra.

/Kikuurēēniin
ng'oo?

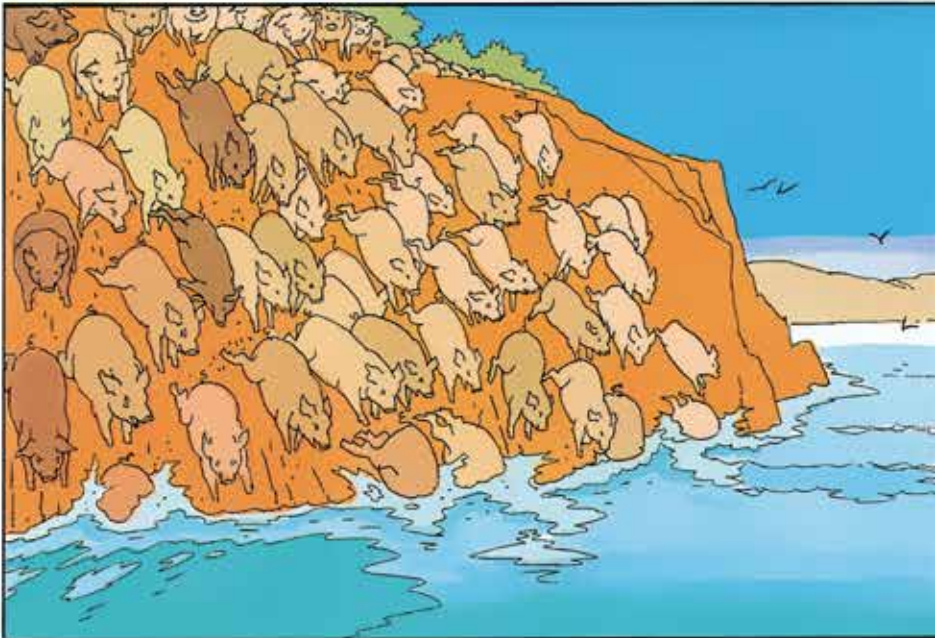
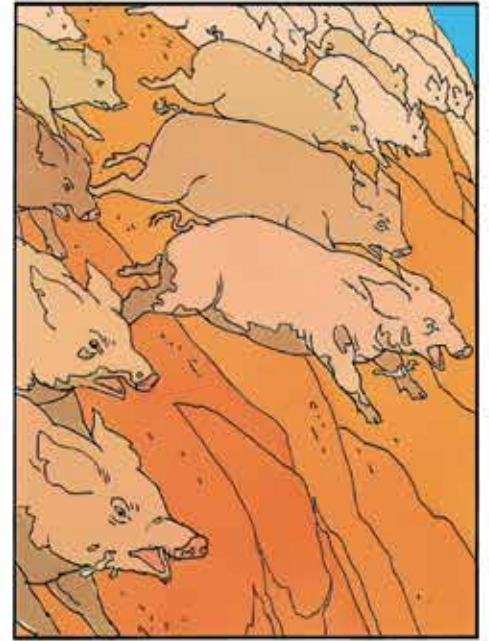
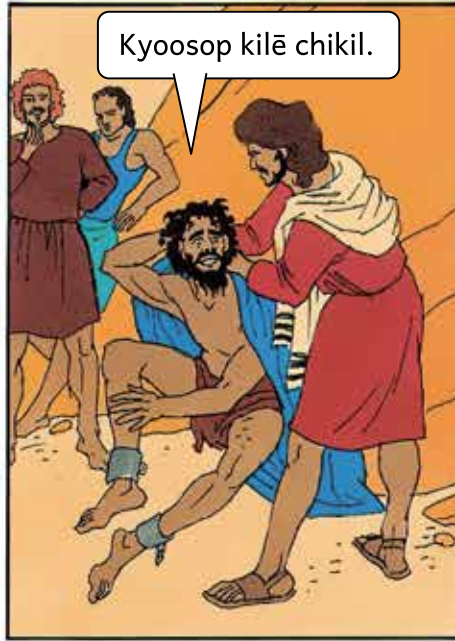
/Kikuurēēnoon
'Luk' āmu
kichaang'.

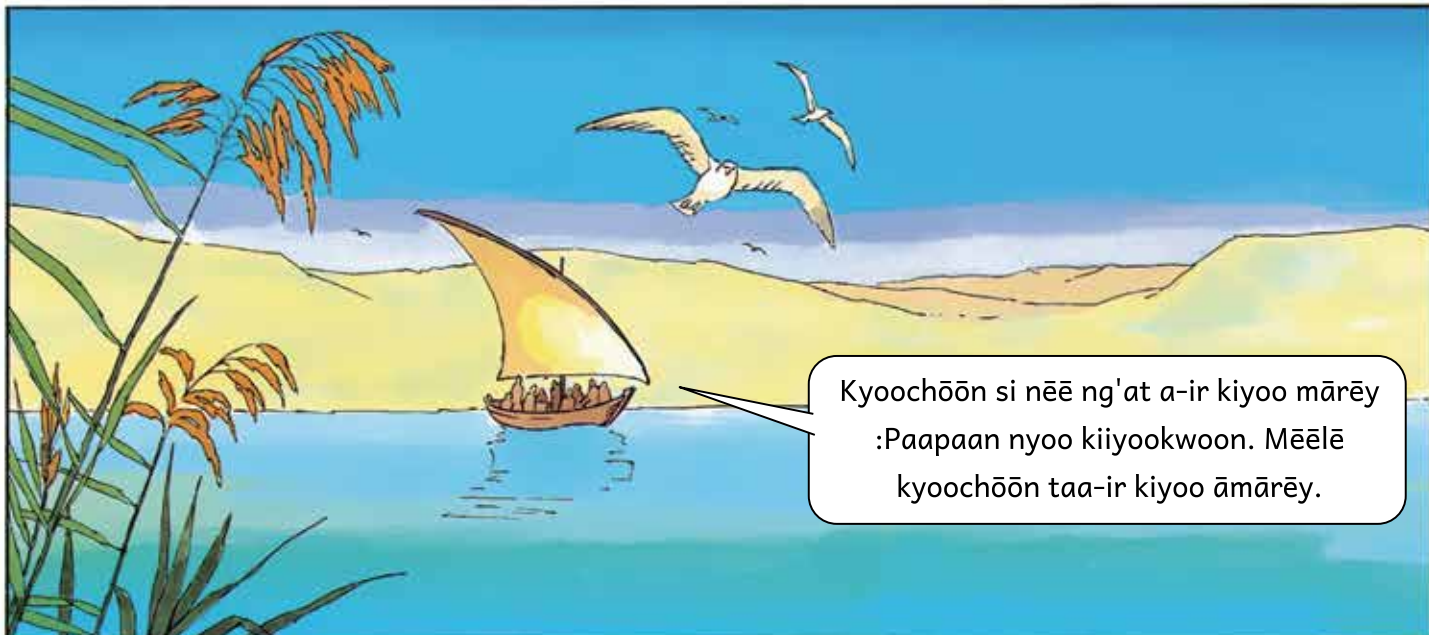

Kanyeech keepee keechuuta
nkurwēētiinēchuuchō.

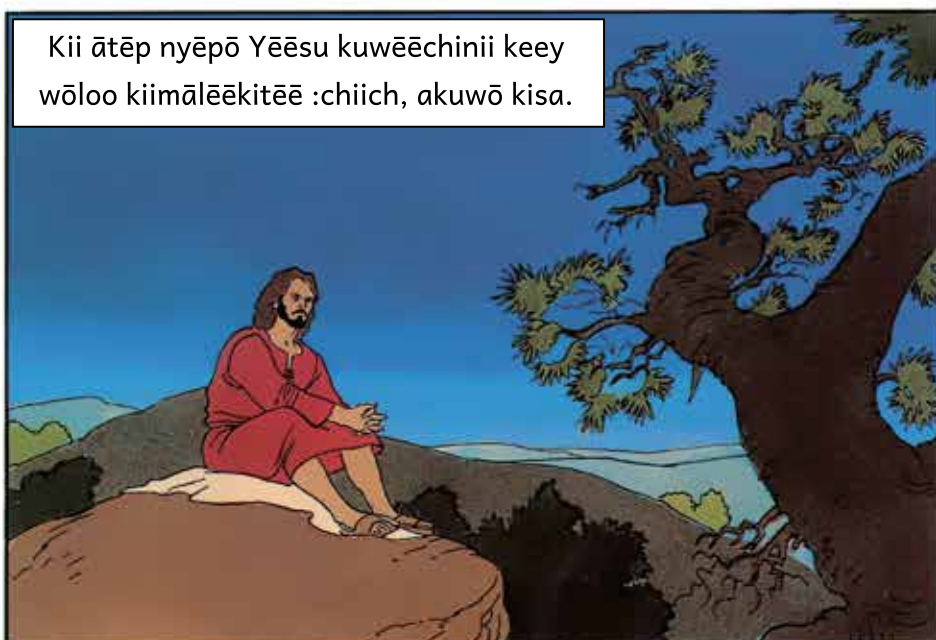
Apee!

Kyoochōōn si nēē ng'at a-ir kiyoo mārēy
:Paapaan nyoo kiiyookwoon. Mēēlē
kyoochōōn taa-ir kiyoo āmārēy.

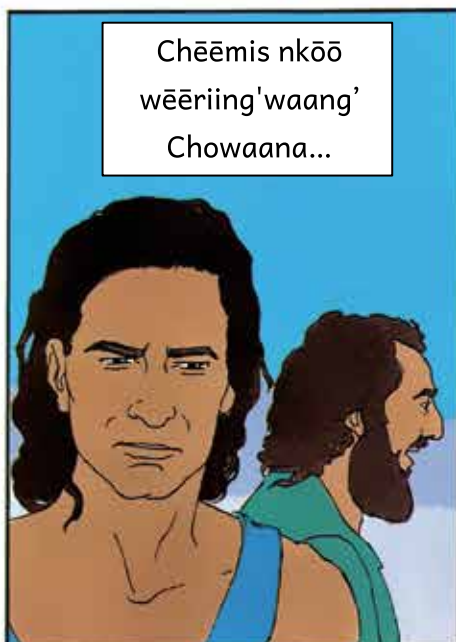
Kii ātēp nyēpō Yēēsu kuwēēchinii keey
wōloo kiimālēēkitēē :chiich, akuwō kisa.

Kii nēē waang' :Yēēsu kusooyēy
lang'a kuyyeech kulēwēn
kiineetanichiich taman nkōō
ārēēny. Kiiyooytō kupeera ārēēny
ārēēny akuutō kaamuuka ku-
oon toomirmiir chaa raacheen
akuusoop kōrōōytiin.

Choochēē ku: Pēētērō nkōō
wēēriing'waang' Antereeya...

Chēēmis nkōō
wēēriing'waang'
Chowaana...

Pilip nkōō Partolomeeya.

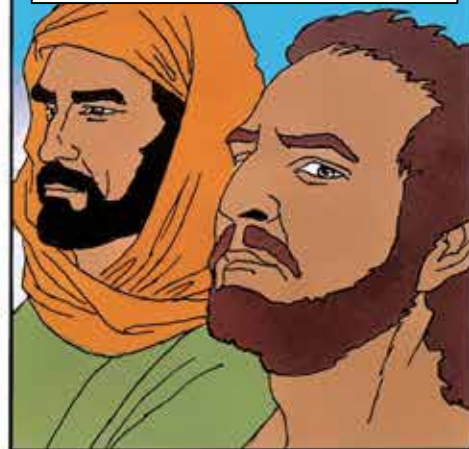
Toomaas nkōō Mataayo nyoo
kiikwāriintoo kōōti chēpō
kōōroo Rooma.

Tataayo nkōō Chēēmis
wēeroo Alpaayō...

Tataayo, Siimnyōn nyoo kii
murēn nyēpō pooryoot nkōō
Chuutas Iskaryoot.

Apee! Chiich aka tōkōl nyoo
kataakaak ku kataakan, aku
nyoo kataakan ku kataak Iriin
nyoo kiiyookwoon.

Kiiwāroochō :kiineetanik
taman nkōō ārēēny paani
kiiku-amta Lōkōōy choo
Kāroomēēn kupāypāyō.
Kii-ir kilēē wōli kiimwoochi
:Yēēsu. Kiimārēy :Yēēsu
kuwō wōloo moomii :chiich
nkōō akwaaneek, wōloo
nyuun moomētō :piich
akwaaneek.

Chaang' :pareek, wōloo nyuun ng'ērin
:kāsiik. Kunyuun, āsoomō :Chiipō paree
kutāsu kāsiik walak.

Kiitas taay :Yēēsu ku-amta akuusoo pīich. Wōloo nyuun kiituuriit kōōrēē...

Pilip, /kinyōōrchinii
ānō āmiisyō choo
kupāyēē pichu tōkōl?

Mākiting'ēy :achaan nyuun
rōōpiyō choo yāmēy /kēē-
ālchinō pichu tōkōl āmiisyō.

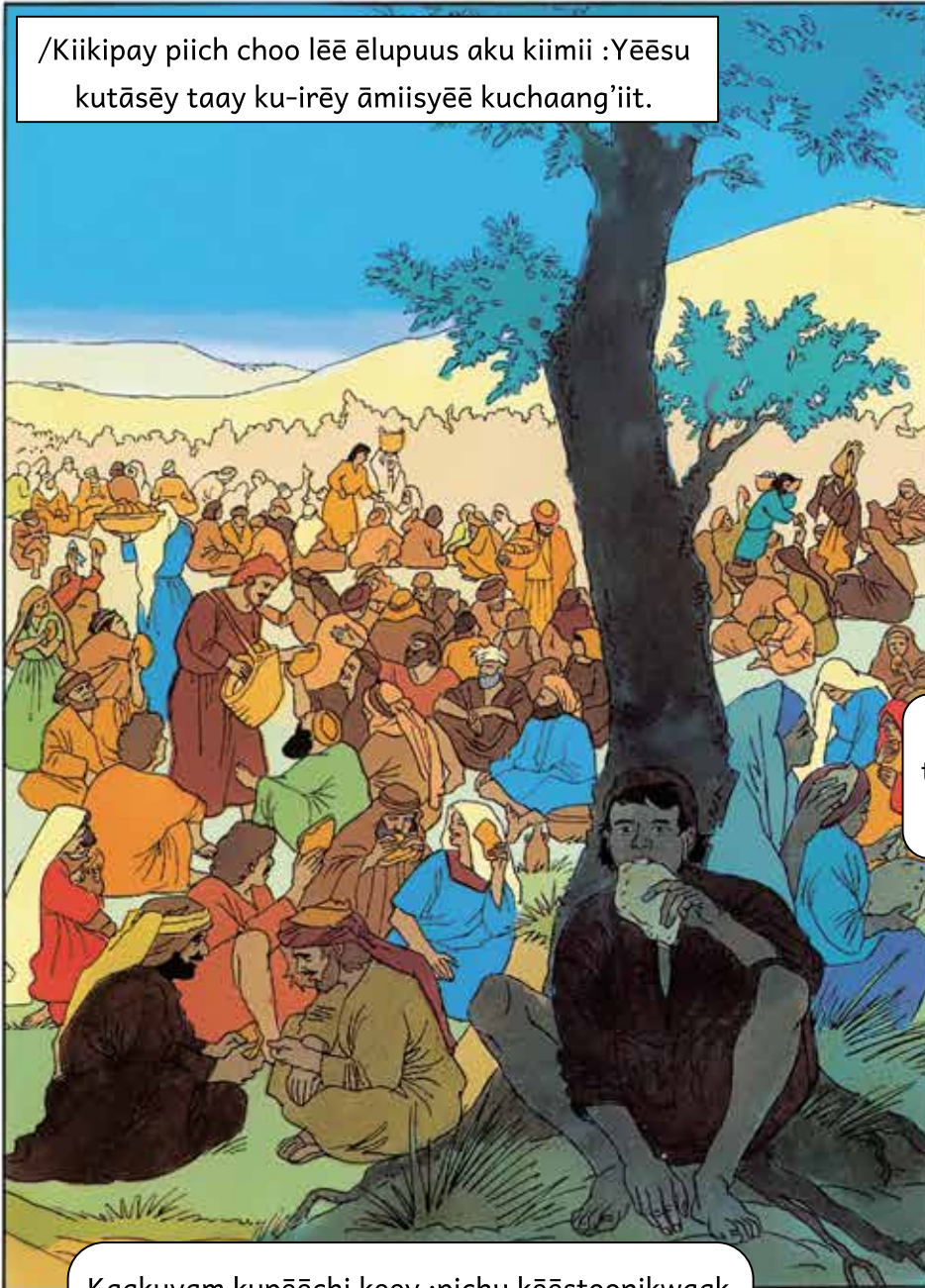
Mii yi :kaarāchiiniin nyoo
ting'ēy makatiin muut
nkōō kaaraak ārēēny choo
mēnkēēchēēn, ara yāmēy
:choochēē /keepaya pichu
tēēnō chu tōkōl?

Āmwoochii :pichu kutēpi
ng'wēny kupeera konom
konom.

Kiimwoochi :Yēēsu
Iriin kōōnkēy...

Kiitas taay kuchar
makatiinak nkōō
kaaraakik.

/Kiikipay piich choo lēē ēlupuus aku kiimii :Yēēsu
kutāsēy taay ku-irēy āmiisyēē kuchaang'iit.

Kaakuyam kupēēchi keey :pichu kēēstonikwaak.

Kunyuun alaang'a mēēli akaatilta araaray apa
kamasta nyiinō. Āng'ētuunēē :aneen tulwooni si
nēē ng'at asaa.

Nyoolchinii kēēloochoi
:achaan inyeentee
kulēku pāytooyiin.

Man, nyi ku Meesaaya
nyoo /kiikimwoorēy kilē
chōōnēy ng'wēny.

Roo! Mii kitaseen
taman nkōō ārēēny
choo kāng'ētu!

Kii nēē
kaakutuuriit.

Kiptaayaan, nēē
inyēēn iman,
imwoorwoon
amana pērēēk
parak āchō
wōloonēē imii
:inyēēn.

Pēētērō,
chōōnō
naas.

Wuuy!
Ānyoon iilat!

Kimoowāriisyō!
Aneen :nyēēnyi.

Kiptaayaan,
sārwoon!

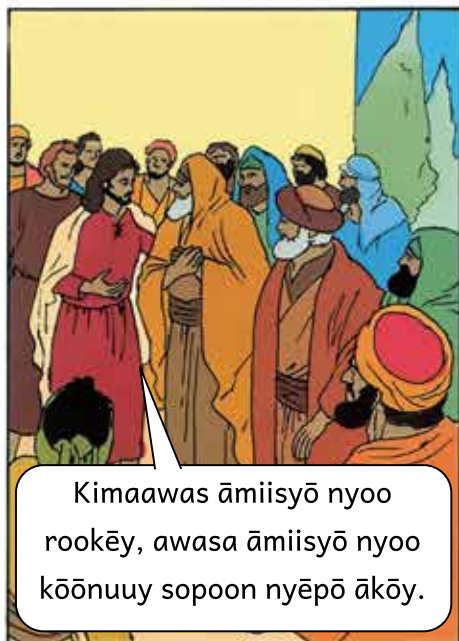
Pēētērō, āmu nee
simēētiirēēnoon
keey?

Mii :piich choo mārēy
kuuloochi Yēēsu kulēku
pāytooyiin. Kiipkootēy kilē
nēē payta :inyeentee ku-
istooy pāyuunāt nyēpō piipō
Rooma. Mpō ntā kiitoorēt
piich chaa chaang' ku
kiipkootēy :koontōy chēpō
Yāwuut kilē kāput ng'ātuut.
Kiipiir piich :akwaaneek kilē
sikupar inyeentee.

Kiptaayaan, kee-itu
āyu wōli?

Ara, āmii :akwaan
āwāsoon akipō
makatiin choo
kookōōnook?

Kimaawas āmiisyō nyoo
rookēy, awasa āmiisyō nyoo
kōōnuuy sopoon nyēpō ākōy.

Aneen āmiisyō nyoo ākōōnuuy
sopoon. Ākōōnuuy pōōrtanyuun
sikusop :ng'wēnyu.

Muuytooy ānō
:chiichi kukōōnēech
pōōrtanyiin kee-ama?

Sālwoonti chu
kipaat!

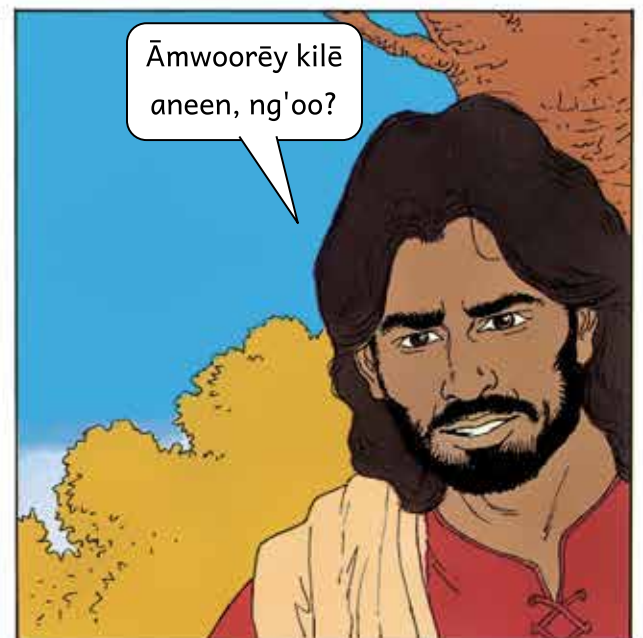
Kēēpēēchi
keey.

Mēlmēēlēy
:chiichi kipaati
chiich aka tōkōl.

Āmārēy mpō
:akwaan
āmētoon, sōō?

Kiptaayaan, kipēētii :achaan ānō?
Nkanyi iting'ēy :inyēēn ng'al choo
kōōnuuy sopoon nyēpō ākōy.

/Kēēpārēy piich nkōō Chēērusālēēm kunyil chaa chaang'.
Kiipārēy chiich :piipō Rooma kuukārkootey, kir nyaa ng'waan.

Chiich aka tōkōl nyoo mārēy
kutuup ng'aleechuuch, kutay
kiyoo mārēy :moonyiin,
akucham /kenyariil akipō
aneen, akuchō kutuupkaan.

Chiich aka tōkōl nyoo mārēy
kusāru sopoontanyiin,
kuupootēy, ku nyoo kēētētō
sopoontanyiin akipō aneen,
kusāruuy.

Āmārēy āsōwu kilē,
Kiptaayaantēnyoon
Iriin ku akoong'o.

Kir nyēpō koomānuut ku icham Iriin
Kiptaayaantēng'uung' nkōō moong'uung' tōkōl,
akiicham piich walak kilēē wōloo ichāmtooy keey.

Nkōō kōōroo Israyeel, piich choo kiimnyoonsōōt nkōō
kōōnchōryoon ku /kiikuurōōtēy kilē piich choo mātiliilō,
aku /kiimākichāmchinii kuriik wōloo mii :piich.

Kii nēē mii kupēētii :pichoochēē
ting'ēy kōōnchōryoon ku
kiipōloopōlēy si nēē ng'at
kuyeet keey :piich.

Kōōnchōryoon!
Kōōnchōryoon!

Yēesu! Kiptaayaan,
riireeneech.

Apee āng'uutii
keey tisiik.

Kipa wōloo mii :tis
sikuchikileech?

Nēē ki-ir kilēē
nyoonēē kēēsopyō?

?

!

Roo! Koosop.

Kaakēēsopyō!

Ēē, āmuukēy
:aneen nyuun
amanaata!

Karaam :Iriin!
Loosuunoot Iriin.
Kōōnkēy!

Mā kā taman :pichu /
kākuusoop? Mii ānō :chu lēē
sokool? Kālē nee simapka
kulēēchi Iriin kōōnkēy?

Ng'eeta akiwēēchi
keey. Moosoopin
:kaayaneeng'uung' kipa
aku nyuun kāsāruun mpō.

Kiiyooytō :koontōy
chēpō Yāwuut nkōō
Chēēruusālēēm piich kupa
kuteer kiyoo mwoorēy
:Yēēsu. Kiimārēy
kunyōōru ng'ālyoon nyoo
toomchinii Yēēsu.

Nāmēy keey :Yēēsu nkōō piich choo mākāroomō :ātēpuutēkwaak kilēē
cheepaykeeyiin nkōō kwāriipō kōōti choo irchinii kōōroo Rooma pāyit.

Kiichō :Meesaaya, kuwas
akusāru piich choo kiikupētyō.

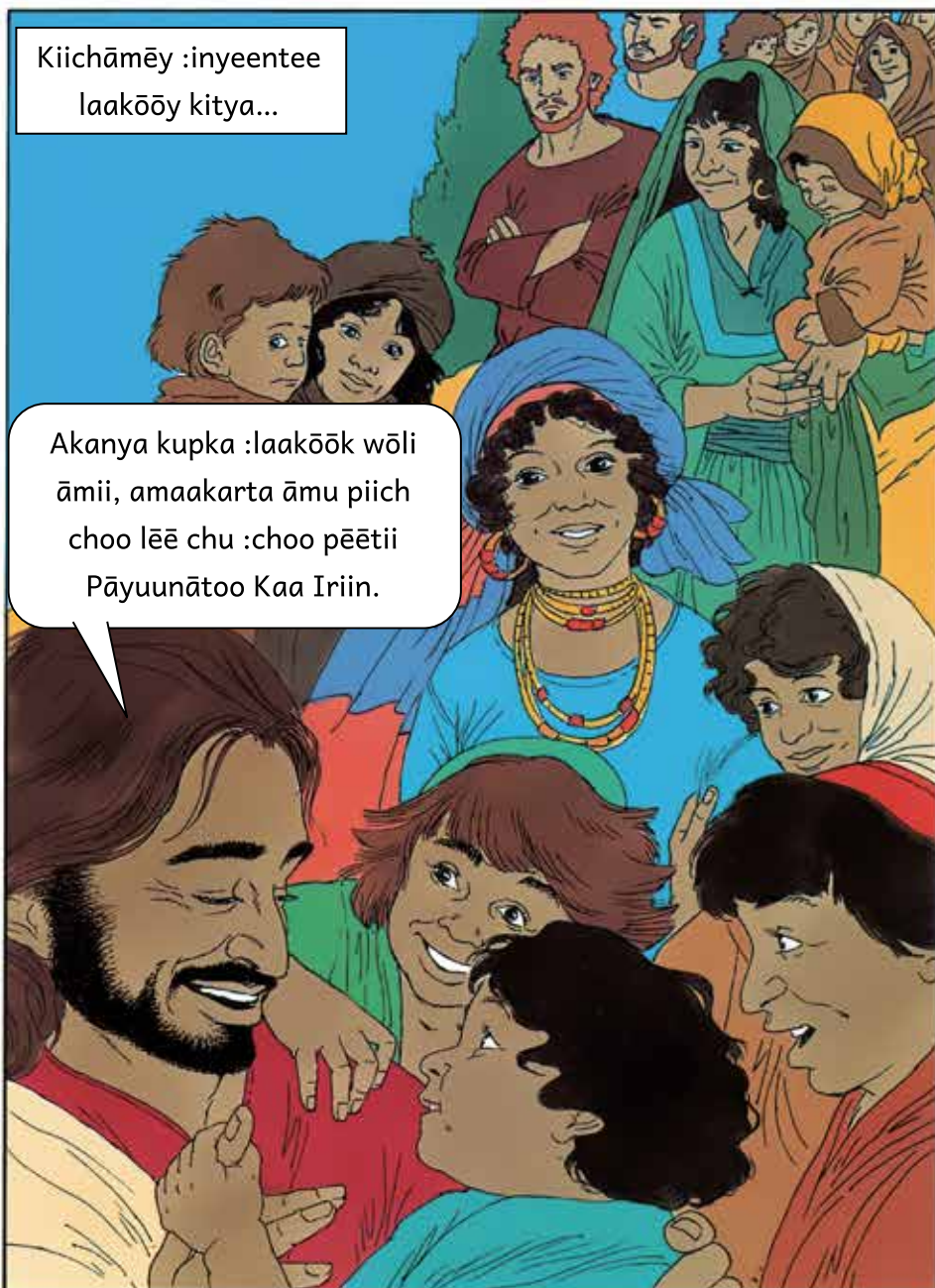
Kiisooop :Yēēsu piich nkōō
pērēētūu Saapaato nkanyi /
kiimākichāmchinii chiich ki-
ir pāyit nkōō pērēētūuni...

Sopo!

Kiichāmēy :inyeentee
laakōōy kitya...

Akanya kupka :laakōōk wōli
āmii, amaakarta āmu piich
choo lēē chu :choo pēētii
Pāyuunātoo Kaa Iriin.

/Kiikuuyoochi Yēesu kuut
kuwō Peetannya, kōōr nyoo
kiilēekitēē Chēerusālēm.
Kii choorwoo Yēesu Lasaaro
nkōō chēētong'waang' Marta
nkōō Maaryaa, wōloo nyuun
kiimnyaanaat :Lasaaro. Paani
kii-it :Yēesu Peetannya kuteer
kilē /kiikitup Lasaaro nkōō
pērēētūus ang'wana choo /
kaakisiirtō.

Kiptaayaan, ntā kēēmii
:inyēen yēenyi, ntā
kāmāmēērēy :wēēriinyoon.

Aneen nyi āng'ēētēē piich
meerat ākookōōnuuy
sopoon. Chiich aka tōkōl
nyoo rānoon, kunyōōruuy
sopoon. Marta, irānēy
ng'aleechu?

Marta, ng'ēētēē
:wēēriing'woong' meerat.

Lēē nyoonēē Kiptaayaan.
Ārānaa kilē inyēen
Meesaaya Wēēroo Iriin
nyoo kiichōōn ng'wēny.

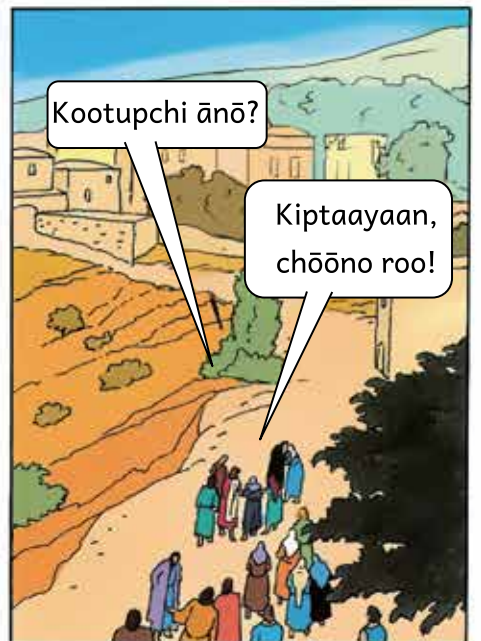

Ānkēt :aneen soonyeen
kilē ng'ēētēē meerat
pērēētūuni pō lēt.

Kootupchi ānō?

Kiptaayaan,
chōōno roo!

Aroo kee
wōloo
kiichāmtōoy.

Kālē nee simāriip
:inyeentee
Lasaaro simama?

Nkōō kōōrooni, ku /kiikimāmānchinii chiich
nyoo kama sira /akēētupchi kēpēn.

Amiltee kortō.

Kiptaayaan, ng'uutooy āmu
kiiku-it pērēētūus ang'wan
kung'eeta kima :chiichi.

Kāmoomwooruun kilē nēē
ranaan irōōtēy kaamuuka
nyēpō Iriin?

Paapa, ā-irēy kilēē
nyēēnyi sikusōwu :piich
kilē aneen :ng'oo.

**Lasaaro,
chōōnō
saang'!**

Atyaaka inyeentee
akaakany kuwēēchi keey.

Kiinam :koowāriisyō koontōōy chēpō
Chēērusālēem akipō Yēēsu nkōō kiineetanichiich.

Nku mii :chiichi ku-irēy ng'al
chaa chaang' chēpō kwōng'uut!

Nēē kimētō :achaan ng'aleechu
kutas taay ku-irēy :piipō
Rooma kir nyoo kōrōōm.

Woong'ēy kōrēēnyoon
nkōō piichooch.

Āpāyiisyēērēē
mētēwēyikwook. Moorōōtēy
:akwaan kilē kaykay kima
:chiich akoong'o akipō piich
kusiir kurook :kōrēē tōkōl?

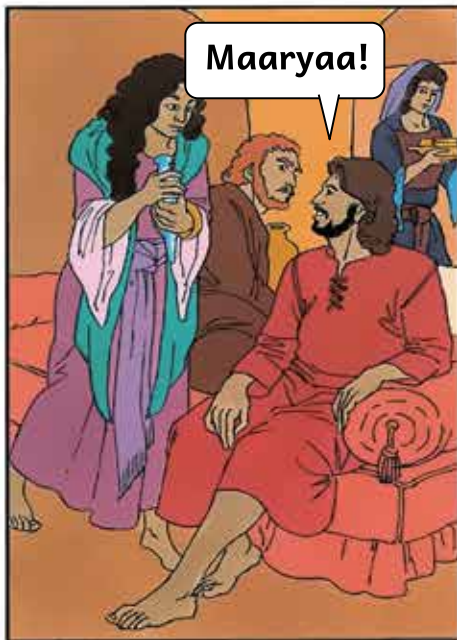

Nyoolchinii nyuun
/keepar Yēēsu.

Kung'ata
pērēētuunoonēē, kuwas
:koontōōy chēpō Yāwut
wōloo nāmtooy Yēēsu
sikuutō piipō Rooma
choo ting'ēy kaamuuka
kuurwoochi inyeentee
akupar.

Kiimii :tuum Peetannya...

Maaryaa!

Pō :mwaari rōōpiyō
chaa chaang'.

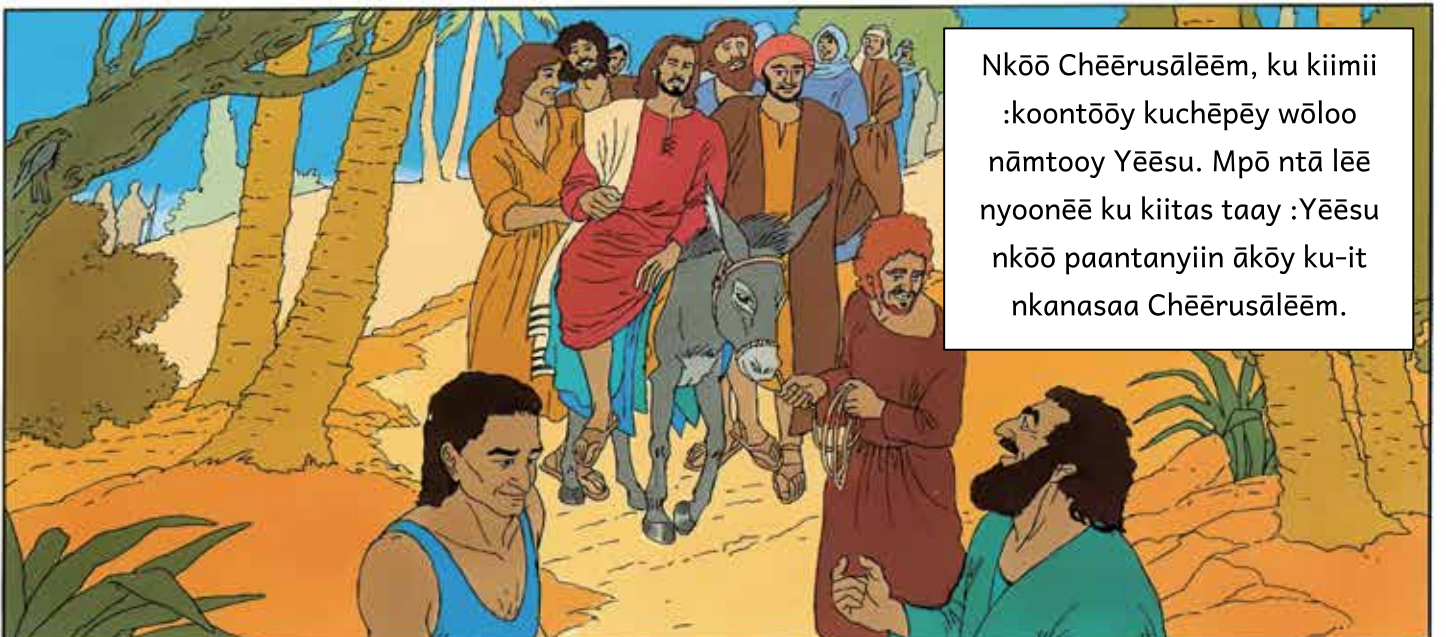
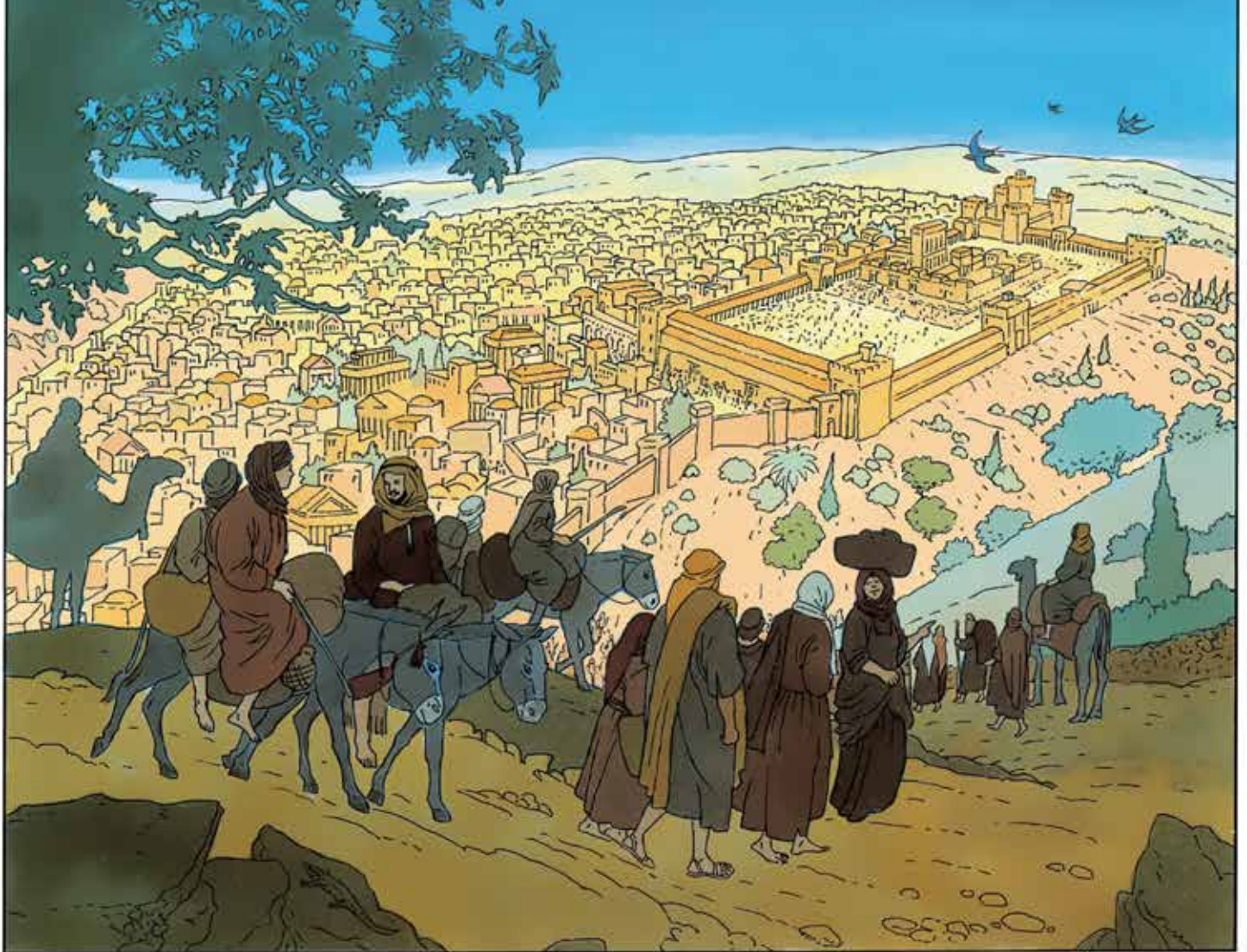

/Kātāki-āltōoy
mwaari /akēētō
mēēy rōōpiyēēk.

Chuutaas, mētēē
cheepyoosooni. Kir nyoo ka-ir
:cheepyoosooni ku kāroonchi
mwaar pōōrtanyuun kuchēp
akipō pērēētūni kutupoon.

Kiikiikulēkitiit :tuum nyēpō Pasaka.
Kiimii nyuun :piich chaa chaang'
kunāmēy paan kupēētii Chēērusālēēm.

Nkōō Chēērusālēēm, ku kiimii
:koontōōy kuchēpēy wōloo
nāmtooy Yēēsu. Mpō ntā lēē
nyoonēē ku kiitas taay :Yēēsu
nkōō paantanyiin ākōy ku-it
nkanasaa Chēērusālēēm.

Kiitaak :piich inyeentee
nkōō pāypooyō nyoo dōw.

Itaakaat!

Itaakaat!

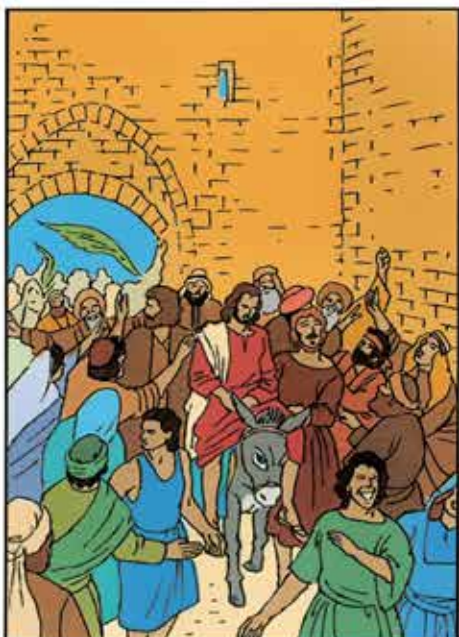

Pēēruuroot :chiich
nyoo chōōnēy nkōō
kaarinaa Iriin.

Pāytooyiintoo
Israyeel.

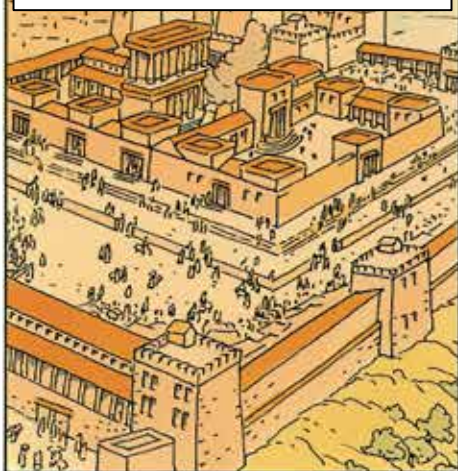
Chēerusālēēm, ntā inkēt
aniinee kir nyoo maraat i-ir
soonyōōru kaalya. Wōloo
nyuun mēēmārēy.

Ki-ir nee aniin
simatas taay nkōō
ng'aleechiich?

Aroo kee, mii :piich
tōkōl kutuupēy
inyeentee!

Kiipō koomānuut kōpō
Iriin āmu wōloonēē wōli /
kiikikutunchinēē Iriin.

Nkōō pērēētuu tuum nyēpō
Pasaka ku /kiikiyēēng'ēy
waawaa keecha.

/Kiikuutētooy nkōō kōpō
Iriin waawaa keecha kilēē
kōrōsyoon nyoo dōyēyīi piich
nkōō Iriin.

Waawaa keecha nee :nyoo
muukēy kuunyōōchi piich
kaat ng'ōōki?

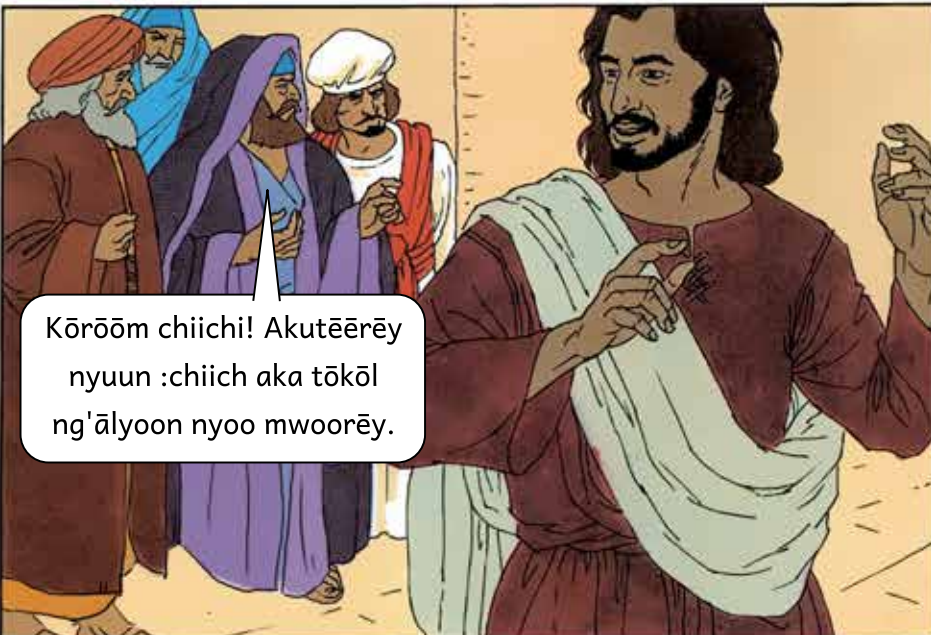
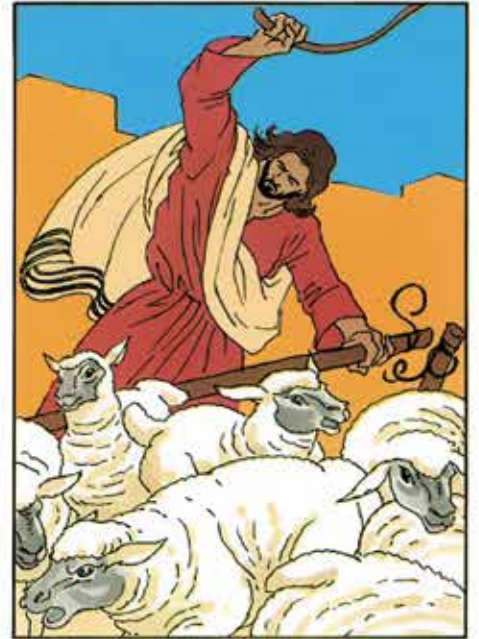

Nkōō piriiruu kōpō Iriin ku kiimii
:piich ku-āltooy aku-āliisyēy.

Kuchō :Yēēsu
wōloonēē...

Nēē kuumēlmēēl /
kēēnyōōruuy si nēē
ng'at /keepar.

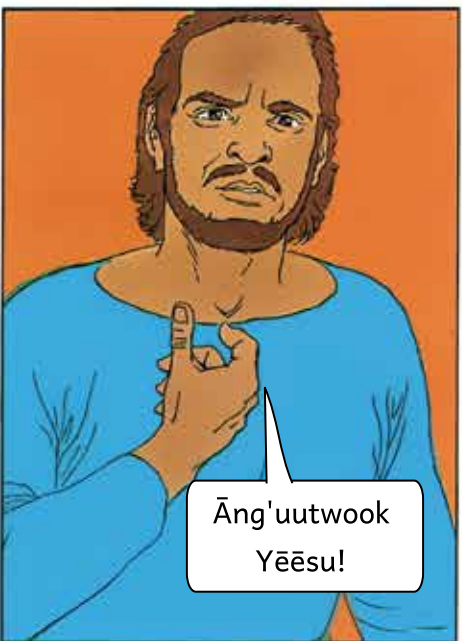

Mānyoolchinii /
keenam chiichi nkōō
pērēētusyēchu pō tuum
āmu mākimārēy :achaan
riiri nkōō pērēētuu Pasaka.

Kir nee nyoo ākōōnoon
nēē āchēpkwook oor
anam Yēēsu?

Nyoonēē ku
Chuutaas
Iskaryooti nyoo
kii kiineetan
akoong'o nyēpō
Yēēsu.

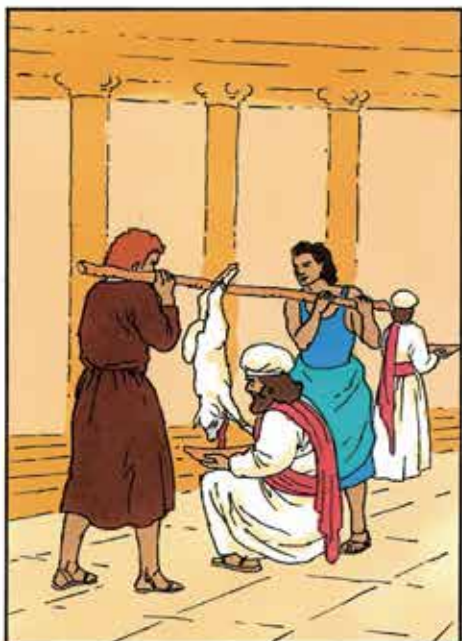
Āng'uutwook
Yēēsu!

Kikōōniin peeta sosom nēē
chēpwēēch keenama Yēēsu.
Rōōpiyēēchu ku kiiyāmēy /
kee-ala oōtwōōkiin.

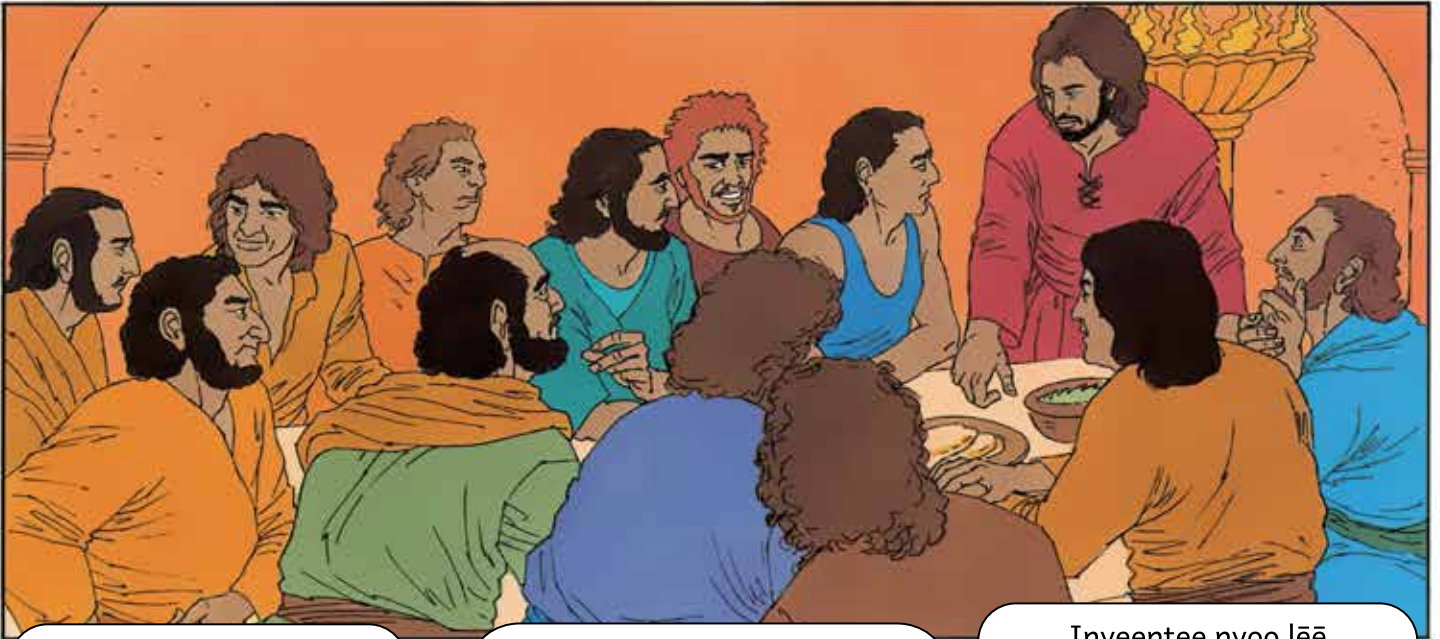

Kitoomō ku-itu pērēetuu
 Pasaka ku kii-āmchi
 :Yēesu piich lākōy choo
 kāroomēēn. Kiimwoochi
 akipō meereenyiin nkōō
 wōloo mwērēē :piich
 inyeentee. Wōloo nyuun
 tāsēy taay kung'utini piich
 choomnyoot. Kiimwoochi
 :inyeentee Pēētērō nkōō
 Chowaana kupa kuchēp
 āmiisyō nyēpō Pasaka.

Kii nēē mii kosoliny kutuuyō :Yēesu
 nkōō kiineetanichiich 12 nkōō nkanasa
 aku-am āmiisyō nyēpō Pasaka.

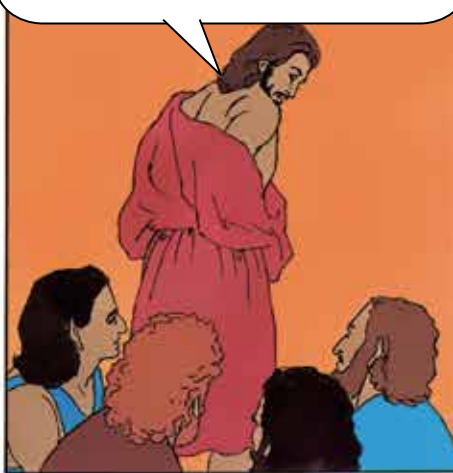
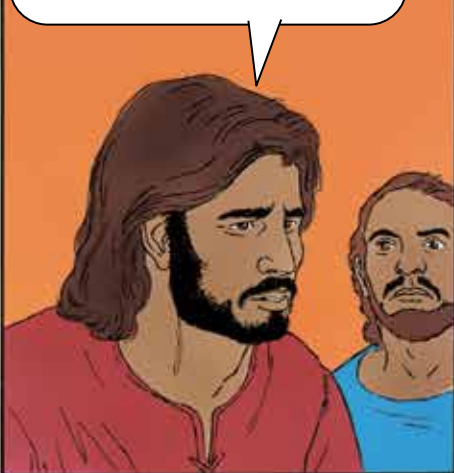

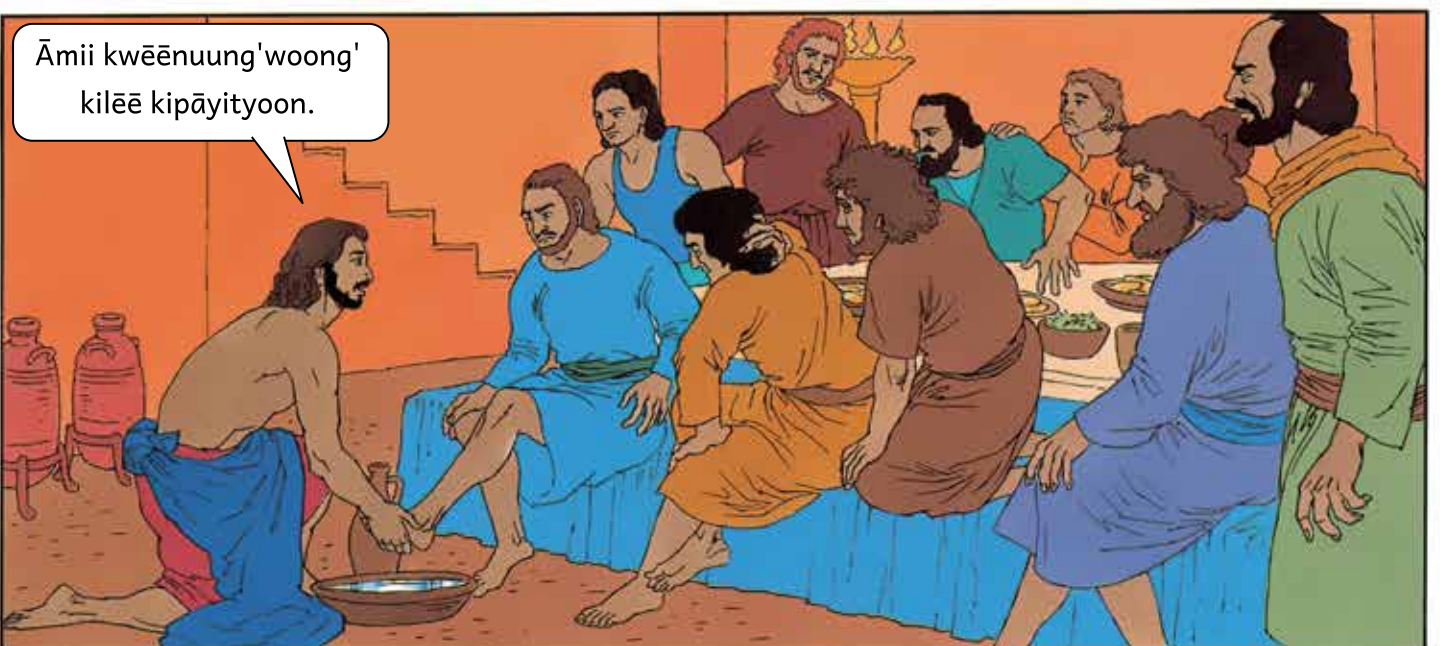
Kyaamar :aneen kulōōwiit
kilē taa-am nkōō akwaan
āmiisyō nyēpō Pasaka
kitoomō anyaril.

Mārēy :pāytooy kupāyiisyēēchi
:piich akwaaneek. Mēērookēē
nyuun ālēkuu :akwaan
choochēē.

Inyeentee nyoo lēē
kipāyityoon nyēpō piich
tōkōl nyoo chōōnēy kulēkuuy
koontōōyiintēēng'uung'.

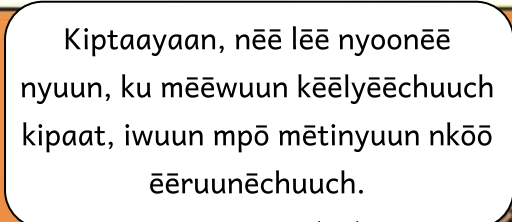
Āmii kwēēnuung'woong'
kilēē kipāyityoon.

Kiptaayaan, imārēy iwuun kēēlyēēchuuch?
Acha, mēēwuunēy kēēlyēēchuuch pēsyeēt!

Nēē moowuun :aneen
kēēlyēēkuuk ku maakuumuukēē
ilēku kiineetaneenyuun

Kiptaayaan, nēē lēē nyoonēē
nyuun, ku mēēwuun kēēlyēēchuuch
kipaat, iwuun mpō mētinyuun nkōō
ēēruunēchuuch.

Chiich nyoo
kaakuuwuun
keey, ku tiliil
:chiichoonēē.
Mārēy kipaāt
/kēēwuunchi
kēēlyēēchiich.

Ākuuroon kilē, 'Koonēētiin' nta kilē
'Kiptaayaan.' Iman lēē nyoonēē
āmu aneen nyoonēē. Kilēē paani
koowuunwook kēēlyēē, ku āmārēy
nyuun āwuunchinii keey kēēlyēē.

Mii :akoong'o
nkōō akwaan
nyoo āltooyoon.

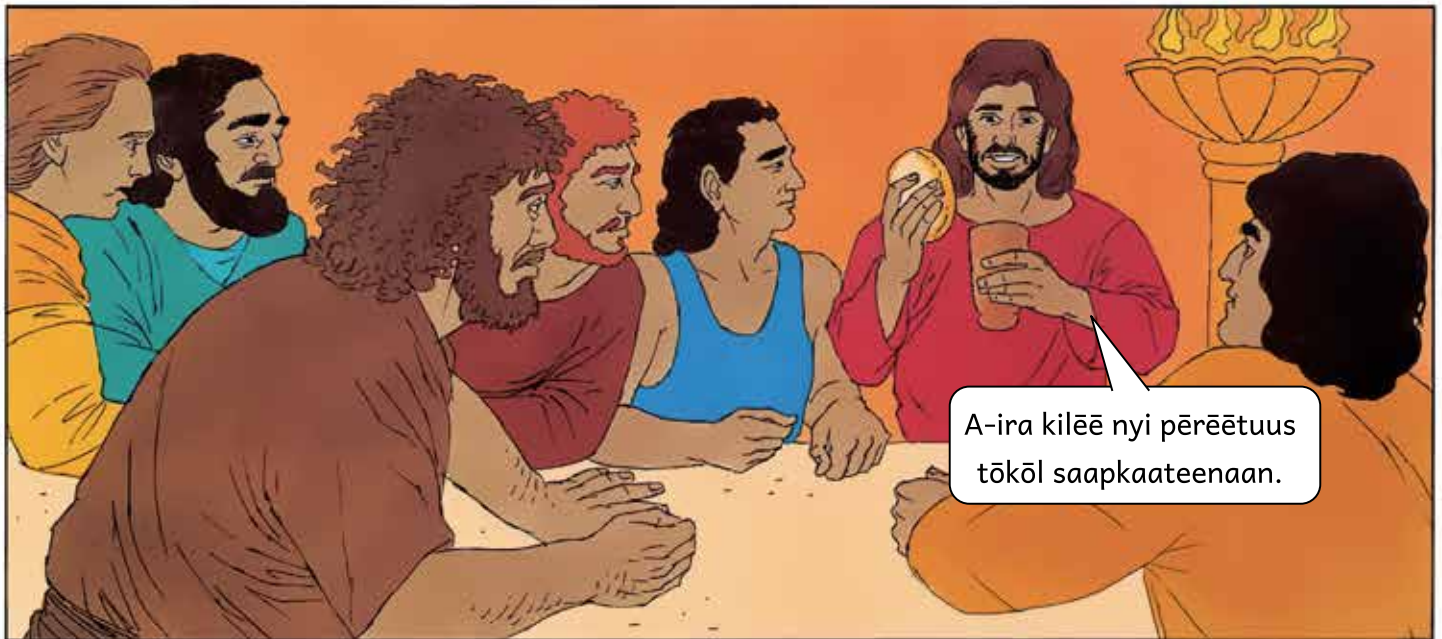
Ara aneen?

Ārō!

Chuutaas, ira kiyi
imārēy kilē weel.

A-ira kilēē nyi pērēētuus
tōkōl saapkaateenaan.

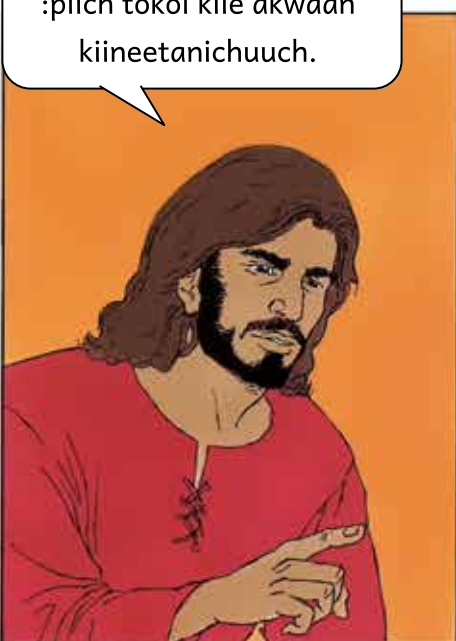
Nyi ku pōōrtanyuun,
a-ama.

Aree tiipaayichu,
kērētiichuuch :chu chēpō
miis nyoo rēēl choo /
kitārtooy akipō akwaan
/sikēēnyōōwook kaat
ng'ōōkiikwook.

Ng'ātuut nyoo rēēl
nyoo ākōōnook ku nyi:
Āchoomnyēē kilēē paani
kyaachamaak.

Nēē āchoomnyō, kusōwuuy
:piich tōkōl kilē akwaan
kiineetanichuuch.

Kiptaayaan, ātuupin
wōltō aka tōkōl. Āchāmēy
mpō ama akipō inyēēn.

Pēētērō, āmwooruun iman kilē,
kutoomō kuchēr :kipsōōywō,
itāyēy āsip sōmōk kilē
mēēnkētoon.

Kii nēē mii ooro kuwēērō :Yēēsu nkōō kiineetanichiich
nkanasa, wōloo nyuun kiimoomii Chuutaas.

Āmētooyook, wōloo nyuun yookwook
:Paapa Toomirmiir nyoo Tiliil. Toorētōok
:Toomimiiryoononēē akumii nkōō
akwaan pērēētūus tōkōl.

Ānkēt :akwaan aree
nyoo wēētii wōli āwēētii
:aneen.

Aneen :aree, iman nkōō
sopoon. Moomii :chiich
nyoo wēētii Kaa Paapa
kimoopunuunēēnoon.

Ātēpii yi. Āmārēy āwō
tapan kiitēēn asa.

Apoo! Muukiisōōt :tukun tōkōl nkōō
wōloo imii :inyēēn, naayteeree
nyarili nkōō wōloo āmii.

Aku nyuun,
kimee-ir
kilēē wōloo
āmārtooy,
i-ir kilēē
wōloo
imārtooy.

Toomii āruusōōt nkōō saayit nyoo kōrōōmō
:ng'ala kilēē nyi? Āng'ēētyēē keepe. Aroo kee
ānyi kaaku-itu :chiichi āltooyoon.

Chiich nyoo ātēnii aasak
ku nyoonēē, anam.

Aasak,
koonēētiin.

Chuutaas, imukēy iman
i-alta Meesaaya nkōō
taakwees?

Kiptaayaan,
kipoorēērō?

Acha, āmētēē.

Kiichamta keey :Yēēsu /keenam. Kiiryata
nyuun :kiineetanichiich kupēēchi keey.

Kunam :pichoochēē Yēesu akuumut ākōy kaa Tisiintēē nyi Ōōw, nyoo kiiryoonchinii koontōōy chēpō Yāwuut. Kiituup :Pēētērō nkōō Chowaana inyeentee nkōō ripaarip.

Kiilepta keey :Pēētērō ākōy ku-it piriiruu kaa Tisiintonoonēē Ōōw.

Mā kiimii :inyēēn mpō nkōō Yēesu?

Mētēē ng'alēekuuk, moonkēt :aneen chiichoonēē.

Mā :inyēēn akoong'o nyēpō pichu?

Acha! Ma :aneen.

Iman, kiimii :inyēēn nkōō Yēesu, āmu pō Kalilaaya!

Wēē, moonkēt kiyoo imwoorēy.

/Kiikumutu Yēesu taayuu Pilaato. Kiipir :koontōōy pichu
kiirōōtēy /kēēnāmēy inyeentee. Kiipōl nyuun :pichoochēē
akumwaartaara inyeentee ng'al chaa chaang.

Moomii :kiyoo iwāluuy akipō
ng'aleechu raacheen mwoorēy
:pichu kilē kee-ir?

Moonyōōru :aneen kir aka tōkōl
nyaa ra nyoo kii-ir :chiichi.
Aniinee Tuumpō Pasaka. Ara
āchāmēy ātyooytoowook
Paraapa nta pāytooyiintoo
Yāwuutik?

Kee-ir
:inyēēn
nee?

Kyoochōōn
ng'wēny si nēē
ng'at aneet piich
ng'ālyoon nyēpō
iman.

Iman ku
nee?

Paraapa!

Tyaaytee
Paraapa!

A-irta nee chiichi /
kikuurē Yēesu?

Karkaata!

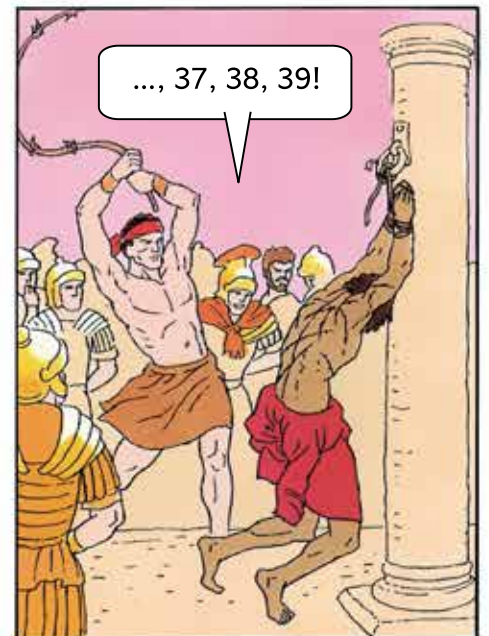
Irtooy keey :inyeentee
kilē pāytooyiin.

Nē tyaayta chiichi,
kung'uutuuy kilē
mēēnyēēn choorwoo
Kayisaari.

/Kuutyooytooyiin inyēēn
nyoo kātā inyeentee.

/Kiikuutyaayta Paraapa nyoo kiitā
Yēesu. Paraapa ku chiich nyoo /
kiikirat āmu kiikeet chiich.

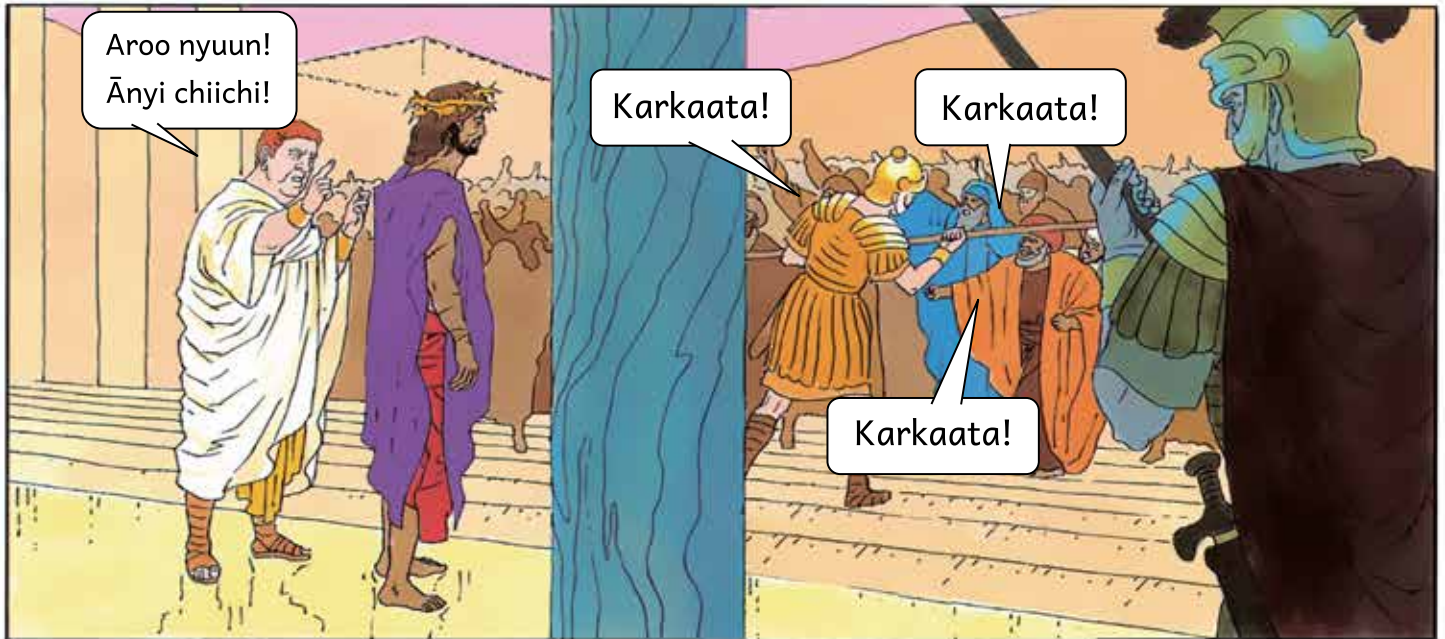
..., 37, 38, 39!

Māpootoon meeraa
chiichi.

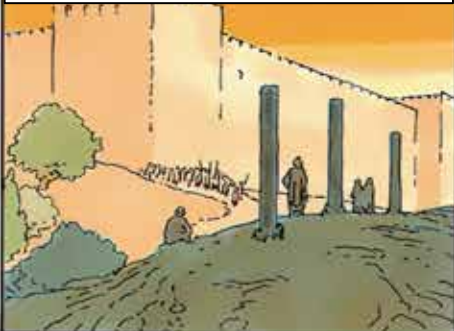
Iiril! Pāytooyiintooni
pō Yāwuutik!

Kiitur māwuri :Pilaato /keepar Yēēsu.
Kiikalap :Yēēsu nyuun kimurtooyoon
kupuntoorō oortin chēpō Chēērusālēm.

Ārii yi /kiikuukārkooteē piich
ku kii saang' nyēpō nkanasa.
/Kiikikuurēē tulwoonoonēē
Kolkoota nkōō kuutii Yāwuut
nkōō kaarinee aka ku /
kiikikuurēē Reenkeesyaa mēt.

Yēēnyi yi kiipārchī :askari
Yēēsu kimurtooyoon.

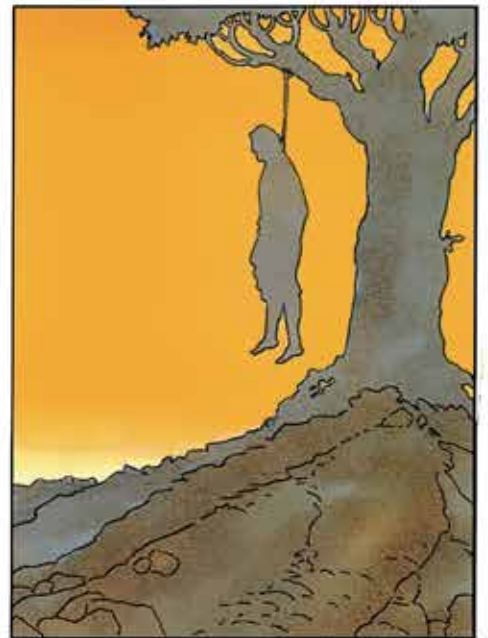
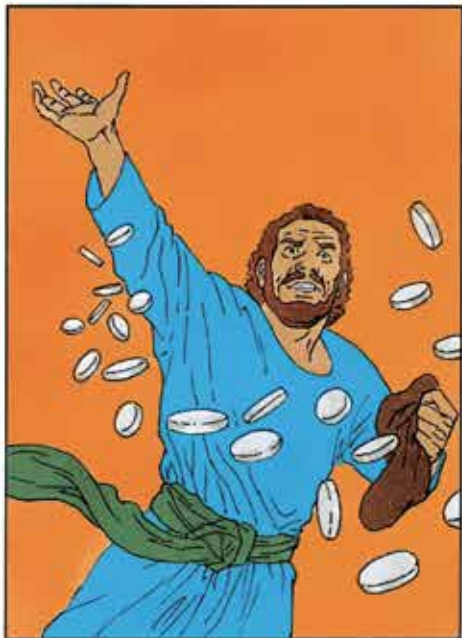
Paani kateer :Chuutaas kilē
/kiikeetil /keekeet Yēsu,
kung'woonchi :inyeentee kiya ki-ir.

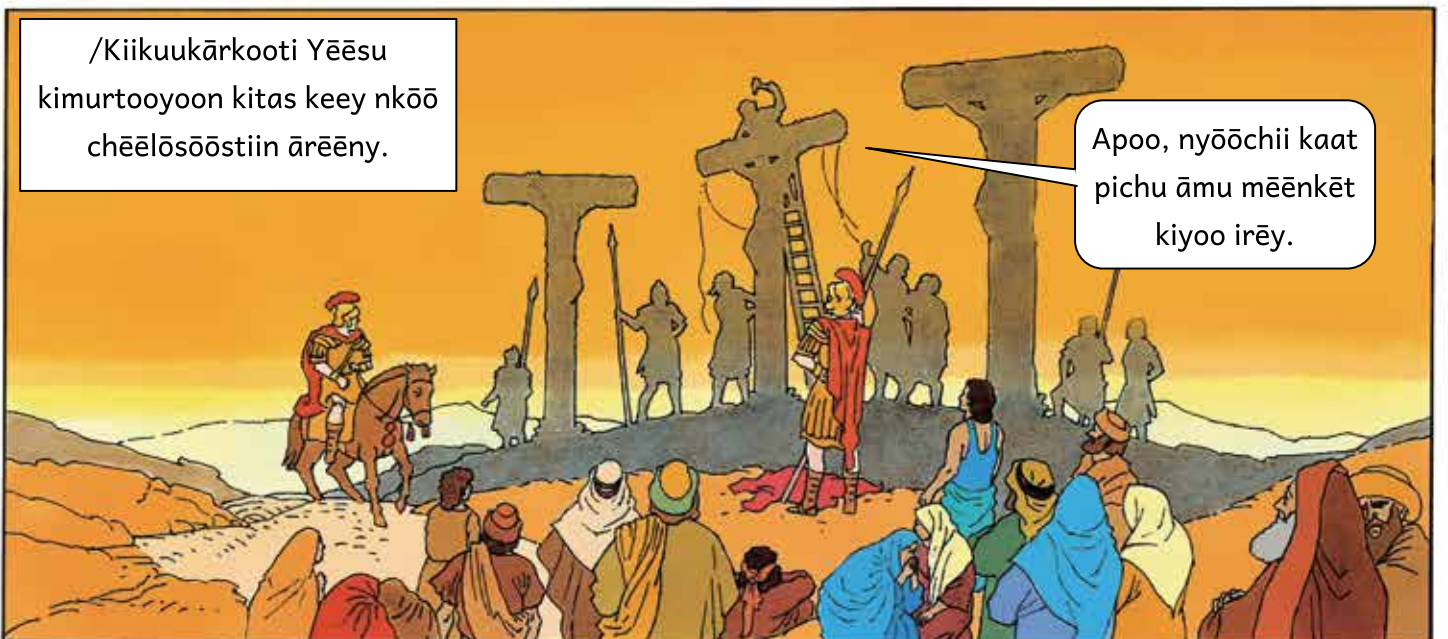
Kaa-alta chiich nyoo
māting'ēy lēluut.

Māpootēech
:ng'aleechoochēē, pootēen.

/Kiikuukārkootti Yēsu
kimurtooyoon kitas keey nkōō
chēelōsōōstiin ārēeny.

Apoo, nyōōchii kaat
pichu āmu mēēnkēt
kiyoo irēy.

/Kiikisirchi ng'aleechu kimurtooyoontēē nkōō kuutiway sōmōk kilē, “Nyi ku Yēesu pāytooyiintoo Yāwuut.”

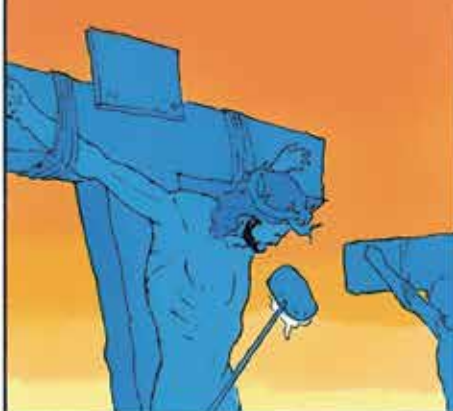

Mēēwārēy :inyēēn Iriin teemwaara ng'al choo lēē choochēē? Rookēē kēēnyōōruu :achaan ng'woonin akipō ng'al choo kiikee-ir, wōloo nyuun nku maa-ir :chiichi kir nyaa ra.

Sāru keey naas, akiisārweēch.

Kiitay :Yēesu kura saakit choo woong'ēy ng'woonin.

Kii-istō :askari sēkēēn sikuchārchī keey siroopō Yēesu.

Mā kiisāru :inyēēn piich walak?

Nēē :inyēēn wēēroo Iriin oo, ku nee mēērēkuunō kimurtooyoon?

Yēesu, iriireenaan paani kēēwō kaa Iriin.

Āmwooruun iman kilē āwēētii aniinee nkōō inyēēn Paratisō.

Kiichō :tuurin pērēēt nyoo kiikar
kōōrēē tōkōl, kung'eetee saayit
lo ākōy saayit sokool.

Kiimii :Maaryaa eeyaa Yēēsu
nkōō Chowaana nyoo kiineetan
nyēpō Yēēsu kuuryoong'ēē
tapan nyēpō kumurtooyoon.

Kumwoochi
eeyeenyiin kilē, “Nyi
ku wēēriing'uung',”
akumwoochi
kiineetanaanoonēē kilē
“Nyi ku eeyēēng'uung'.”

Iriinteenyuun,
Iriinteenyuun, āmu
nee siimētoon?

Ka-aman
:maral.

Apoo Iriin! Kootō
toomirmiiryeenyuun
ēēruunēkuuk.

Kaa...kuu...
woonyō.

Kiima :Yēesu saayiit sokool nyēpō
pērēēt. Kiinam :āskāriin akoong'o
ng'otinyiin akutoor Yēesu karaas.
Kipkaana :kērēti nkōō pēr.

Mwoorēy :siruut kilē, “/
Kiikuurēētō kilēē keecha
nyoo kipa /kēēyēēng'ēy.”

“/Kiikipar akipō
choolwookiichooch.” Aku
nyuun paanyēēnyi ku kiikima.

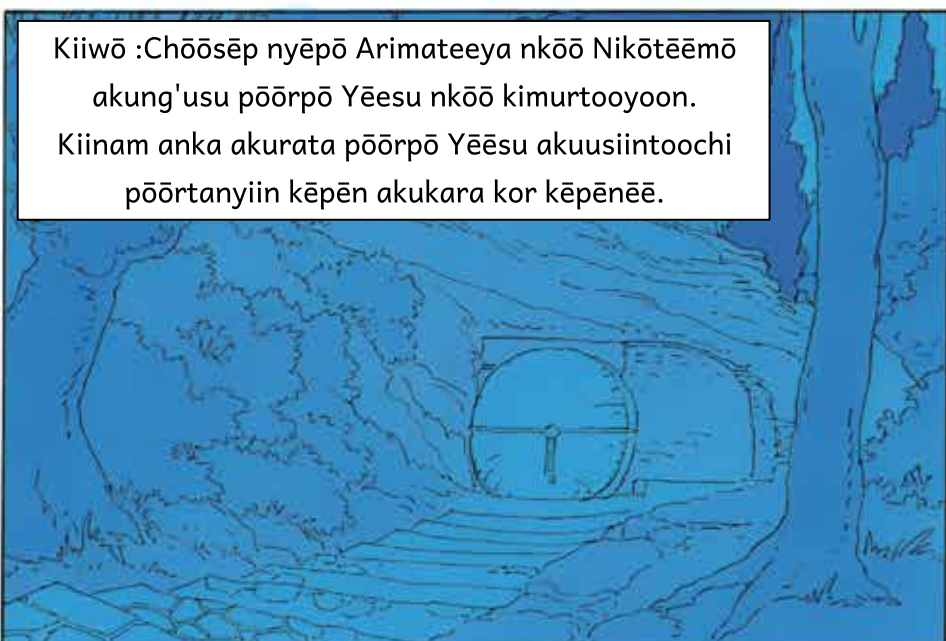
Nyi ku Meesaya nyoo /
kiikikānyōōnuuy nta acha?

Keepee kēesoomō
pōōrtanyiin
sikeeppee kēētupō.

Kiiwō :Chōōsēp nyēpō Arimateeya nkōō Nikōtēēmō
akung'usu pōōrpō Yēesu nkōō kimurtooyoon.
Kiinam anka akurata pōōrpō Yēesu akuusiintoochi
pōōrtanyiin kēpēn akukara kor kēpēnēē.

Kii nēē kaakusiirtō :pērēētuu
Sapaato,tēēnō kēērīr :kōōrēē,
kupa chēēpyōōsōōy choo kii-
iimēy keey wōlī mii :kēpēnēē

/Kiikeemilta korta!

Āmu nee saawasa nyoo sopoot
nkōō wōlpō choo kiikumēērō?
Kiikung'eet. Apee āmwoochi
kiineetanichiich.

Kii nēē teer kilēē
nyoonēē :Pēētērō nkōō
Chowaana kumwēr ākōy
kēpēnoonoonēē.

Kāchō nee?

Moomii :kir
kēpēnēē!

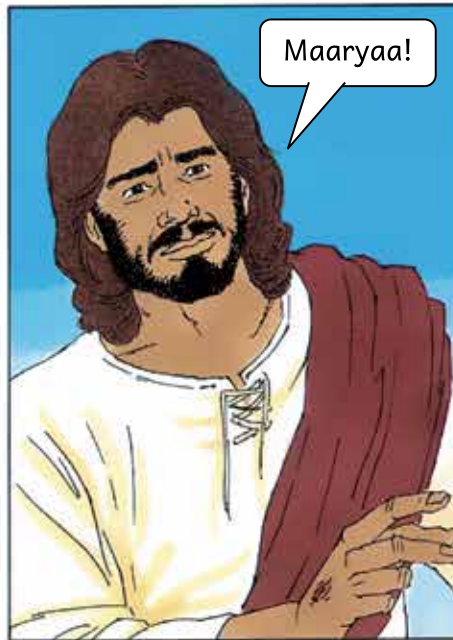
Nkōō paraani mii :kēpēnēē...

Eeya, iriirchinii
nee? Iwāsēy ng'oo?

Poonooni, inyēēn
nyi kēē-āp?

Maaryaa!

Koonēētiin!

Kimeenamaan, āmu
toomō āwō Kaa
Paapa. Wiyō wōli mii
:kiineetanichuuch
akiimwoochi kilē,
āmii āwēētii wōli mii
:Paapeenyuun aku
Paapēēng'woong',
Iriintenyuun aku
Iriintēēng'woong'.

Nkōō pērēētuunoonēē ku kiimii :kiineetanik
ārēēny choo kiikiikumēērō :moontin
kung'ālōolēy nkōō chiich nyoo kiisiirtooy
akipō wōloo /kiikiparta Yēēsu...

Koo toomō aran :akwaan tukun tōkōl choo
kiikumwooru :ōōrkooyipō Iriin? Ara mānyoolchinii
kunyaaril :Meesaaya akipō tukuuchoochēē si nēē
ng'at /kēētōrōōr inyeentee? Mii :ng'aleechu tōkōl
siruut chēpō Iriin.

Paani kāpuutil makatyaan
akuutō akwaaneek,
kupēt :chiichoonēē nkōō
taayuong'waang' kilē wirwir...

Wōloo nyuun, koo kii
:Yēēsu nyoonēē.

Kung'eētyō :pichoochēē kilē weel kupa
kunyōōru kiineetanik nkōō Chēērusālēm.

Keero mpō :Maaryaa
nkōō Pēētērō!

Kaakeeroo
Kiptaayaan!

Kilē weel...

Ānyōōruu
kaalya.

Moorānēy :akwaan
kilē aneen
nyēēny? Aroo kee
ēēruunēchuuch nkōō
kēēlyeechuuch!

Inyēēn :Kiptaayaanteenyuun,
aku inyēēn :Iriinteenyuun.

Paani kiing'eeta :Yēesu
meerat, kuchō kung'uuti
keey kiineetanichiich āsip
chaa chaang' nkōō pērēētus
artam. Nēē ng'at, kuchō
kung'uuti keey tuupchēēnik
choo lēē pokol muut nkōō ārii
akoong'o. Kii nēē mii pērēētus
akoong'o kupa :kiineetanik
kunam karaak nkōō araaraypō
Kaaliilaya...

Murēchu, āting'ēy kir aka
tōkōl nyoo ā-āmēy?

Acha! Moomii :kir
nyoo kakinam!

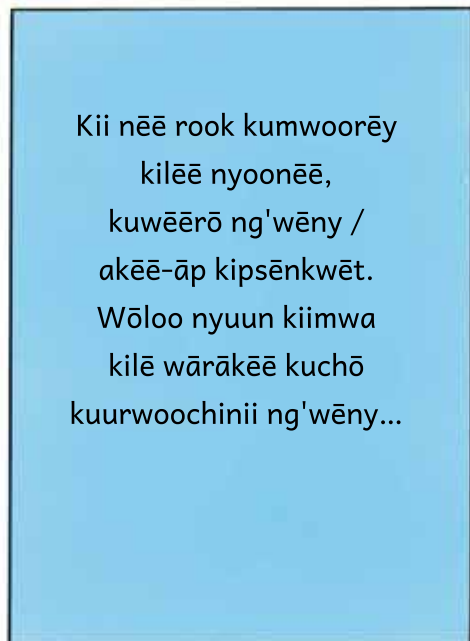
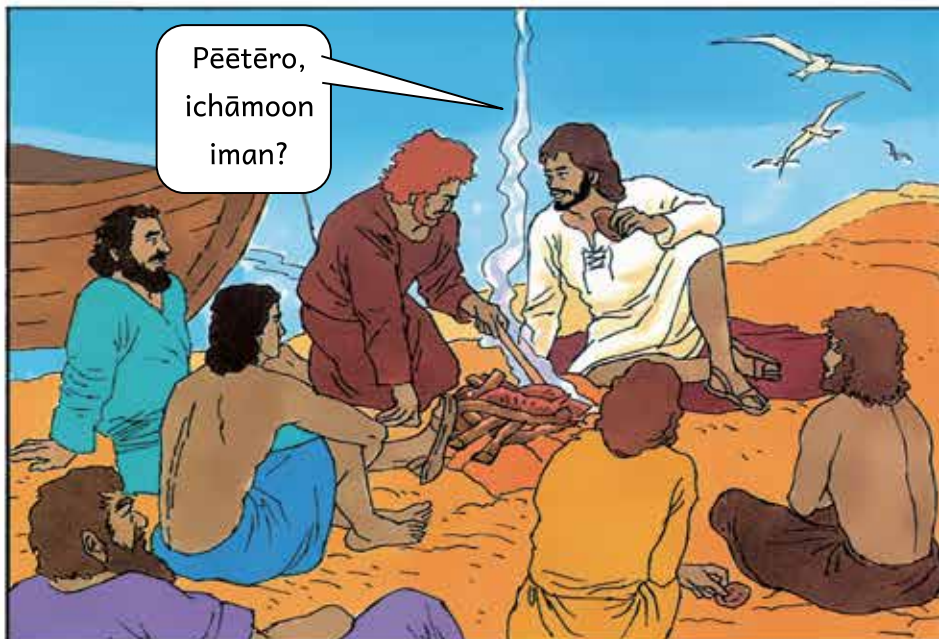
Āwiirchii kee neeting'woong'
pērēēk akaakany kusyap
kamaspō ēēruu taay.

Ōōchēy! Tyaan
kaaraakik chu!

Kiptaayaan :nyēēnyi!

Koonēētiin!

Apkaana kēē-
āmiisyēē.

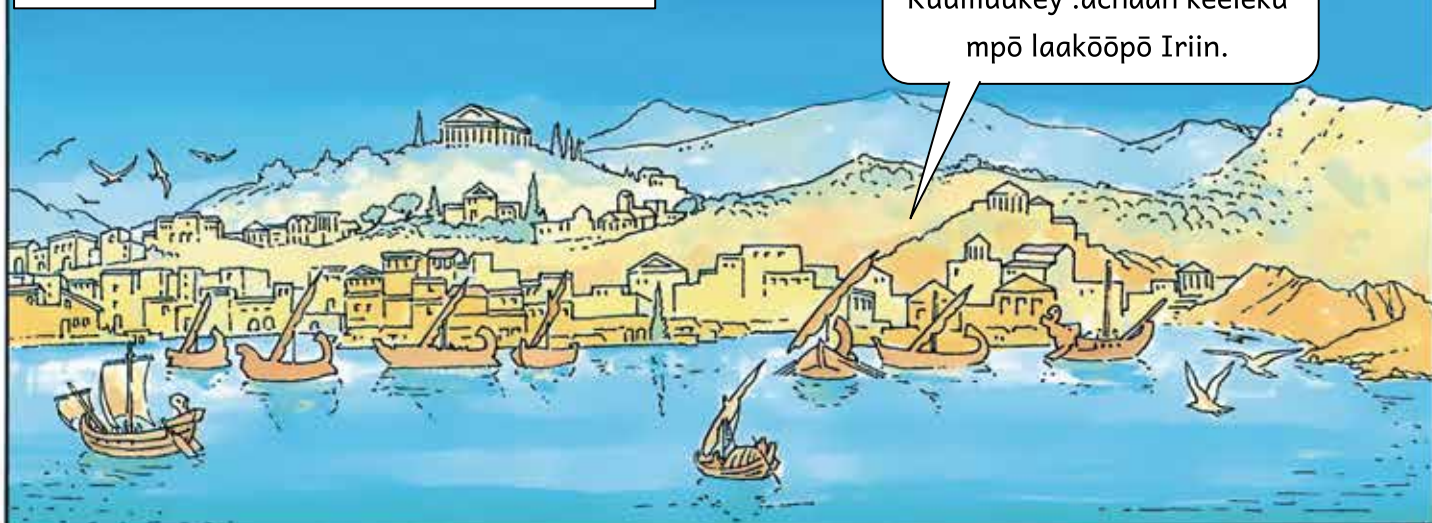
Kii nēē wō :Yēēsu kipsēnkwēt
kung'ētu :kiineetanik kusooyēy.
Kii nēē rook pērēētuus choo lēē
konom, kuchōōnchi :Toomirmiir
nyoo Tiliil akwaaneek.
Toomirmiiryoononēē kiimii or
nyēpō Yēēsu ku nyi māng'ēy
kiineetanik nkōō akwaaneek
choo rānēy inyeentee.
Kiineetanik chu āmtooy akipō
Yēēsu, si nēē ng'at kuteer :piich
chaang' akipō inyeentee...

Maamuuk :meerat
kurat Yēēsu.
Kiing'eeta :Iriin
inyeentee meerat
aku-ir kulēku
Kiptaayaan nyēpō
kiptaayiin.

Kiipa :kiineetanik ng'wēny tōkōl mpō ntā
/kiikisas akwaaneek.

Yēēsu ku wēēroo Iriin!
Kuumuukēy :achaan kēēlēku
mpō laakōōpō Iriin.

Lōkōōyiichu kāroomēēn
ku /kiiki-amta mpō
kupunuunō parway.

Kii-āp :Yēēsu
ng'ōōkiichooch
paani kiima nkōō
kimurtooyoon. Kilēē
nyoonēē nyuun
kuumuukēy keetay
ng'ōōki kung'eeta
aniinee kutas taay
akēēmāng'iisyo
sopoon nyoo lēē nyi
mār wēēch :Iriin.

Nkōō pērēētuusyēchwēēchu
kutuusoot :akwaaneek choo
rānēy Yēēsu nkōō ng'wēny
tōkōl sikusa akusooman Lōkōōy
choo Kāroomēēn. Ng'uutinii
keey choomnyoo Iriin, nyoo
mii or nyēpō mukuuliiriikwaak
akuchāmēy mpō puunikwaak.
Puutulēy makatyaan, akura
tipaay kuupkooti keey
kilē /kiikēēnyoochi kaat
ng'ōōkiikwaak.

Kupunuunō Yēēsu
kuumuukēy :piich
kumāng'iisyō kilēē paani
mārēy :Iriin.

Chāmiin :Yēēsu. Loosuu
inyeentee akiimwoochi
kōōnkēy.

Kiicham :Iriin ng'wēny kitya ākōy
kukōōnu Wēēriinyiin nyoo kii lēē
akoong'o kipaāt, simāpēt :chiich
aka tōkōl nyoo rānēy inyeentee aku
tākunyōōru sopoon nyēpō ākōy.

WILLEM DE VINK

Paaypōl

/Kiikisirchi Paaypōl ng'al akipō Yēēsu. Moomii :kiitapu aka nyoo /
kiikeesoman kunyil chaa chaang' kusiir Paaypōl. Ting'ēy :Paaypōl kiitapuus
chaa chaang' aku kii-āp kēnyiis 1500 /kēēsirēy kiitapuunēchwēechu. /
Kiikuuwaang' /kēēsirēy Paaypōl lēēkit kēnyiis 1900 choo kiikusiirtō. Mii
:kiitapuuni ng'ala choo ng'uloong'ulēy choo mwooruuy akipō wōloo kii-
irta :Iriin pāyiisyeenyiin nkōō sopoon nyēpō piich. Ng'uutuuy kukaraam
:ng'alēēpō Yēēsu nkōō pāyiisyoōnichiich kilē ng'oo Iriin.

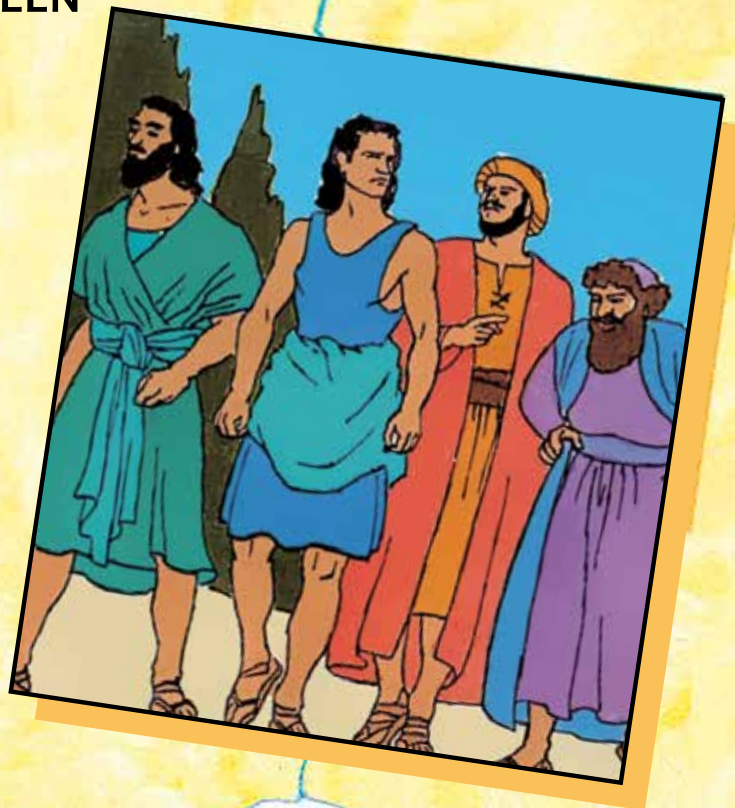
LŌKŌŌY CHOO KĀROOMĒĒN AKIPŌ YĒĒSU

Mii :kiitapuun choo lēē
ang'wan choo mwooruuy
akipō sopoon nyēpō Yēēsu. /
Kiikuutō kiitapuunēchu kaariipō
akwaaneek chu kiisirēy.
Kiimāng'iisyō :siriichu tōkōl
pērēētus chēpō Yēēsu.

Mataayo- kiineetan nyēpō
Yēēsu. Kii-irēy taay pāyiit
nyoo kwārēy kōōti. Mwooruuy
:inyeentee kukaraam
akipō wōloo kii-irta :Yēēsu
pāyiisyeenyiin nkōō wōloo mii
:piipō Israyeel (Yāwuut).

Maarkō- kiitākumanang'
:inyeentee paani kii-irēy Yēēsu
pāyiisyeenyiin. Kiisir ng'al chaa
chaang' kitya akipo kwōng'uut
choo kii-ir Yēēsu.

Luuka- ku kii taktaaryaan.
Wōloo nyuun mpō ntā
kiimoomii :inyeentee nkōō
Yēēsu, ku kiisir akipō wōloo kii-
irta :Yēēsu pāyiisyeenyiin.

Chowaana- Kii kiineetan
:inyeentee nyēpō Yēēsu. Ng'uutuuy
kukaraam kilē ng'oo Yēēsu. Yēēsu
ku Wēēroo Iriin nyoo kiilēku chiich
siku-āp ng'ōōkiipō piich.

/KEENĀMĒY YĒĒSU

Kii nēē manakaat :Maaryaa
laakweenyiin Yēēsu ku kiitoomō /
kēē-āp. Kiitā ku peerkeeyaan, wōloo
nyuun kiikiikuchēp :Iriin kilē pa /
kēēnāmēy Yēēsu. /Kiikiikēēmwooru
akipō kwōng'uutyooni ku lōōw
kupunuunō kiitapuun choo /
kiikisir kitoomō ku-itu pērēētuuni /
kiikinam inyeentee. /Kiikināmchi
Yēēsu kaang'ērēēp āmu kiimoomii
pārooyiin kōpō too. /Kiimaakinam
inyeentee kilēē nyakan nta ku chiich
nyoo tookuunoot.

KWŌNG'UUT CHOO KII-IR :YĒĒSU

Kii-ir :Yēēsu kwōng'uut chaa
chaang'. Mwooruuy :Paaypōl
kilē kiisooop piich choo siirēy
40. Kiing'uutu :kwōng'uutēchu
kaamuukaa Iriin nkōō
choomnyeenyiin. Ng'uutuuy mpō
kilē mārēy :Iriin kuutoorēt piich
aku-ir akwaaneek kupāypāyitiuuy.

MEERAA YĒĒSU NKŌŌ NG'ĒĒTYEENYIIN

Āmu nee sikuma Yēēsu? Kunyōōrchinii wāluutyēē Paaypōl.

Irēy :piich tōkōl tukun chaa raacheen saayiitiis walak, tukun choo māchāmēy :Iriin, aku-irēy inyeentee kunareek. /Kikuurēē tukuuchoochēē ng'ōōki. Kārtooy :ng'ōōki chiich kimālēku choorwaa Iriin.

Āmu, kiimēērchēēch Yēēsu, keemuukēy nyuun kēēlēku choorway nkōō Iriin. Wōloo nyuun, nyoolchinii kēēsoomō nyooyeetaap kaat akipō ng'ōōki choo kiikee-ir.

Kiing'eet :Yēēsu nkōō meerat. Kii-ir :Iriin inyeentee kuureer kusop, sikung'uutu kilē ting'ēy kaamuuka kuupēl meerat.

Miitō nyuun :Yēēsu nkōō Iriin. Āmu sopēy :inyeentee, kulēkuuy choorwēēnyoon pērēētuu aka tōkōl. Mārēy kuutoorētēēch kēēmāng'iisyēē nkōō oor nyoo pāypooyēy Iriin.

SAAYAT

Nēē imārēy isoom nyooyeetaap kaat akipō tukun tōkōl chaa raacheen choo kii-ir akiilēku choorwoo Iriin, ku imuukēy isaay kilēē nyi:

Iriin nyēpō choomnyoot, ichāmaa :inyēēn.

Kiikōōnu :inyēēn Yēēsu, wēēriing'uung' nyoo kii lēē akoong'o kipaap.

Kiima :inyeentee nkōō kimurtooyoon akipō ng'ōōki tōkōl choo kyaa-ir.

Āsoomēy inyōōwoon kaat akipō ng'ōōki choo kyaa-ir. Nyōōwoon kaat.

Koonkēy, āmu mii :Yēēsu kamastanyuun.

Āmārēy sayiit aka tōkōl ālēku nyoong'uung'.

Āsoomiin itoorētoon āmāng'iisyō kilēē wōloo imārtooy :inyēēn.

Iriichoon pērēētuu aka tōkōl.

Kōōnkēy, āmu kēēwālwoon saayeenyuun.

I-irēy :inyēēn kir aka tōkōl nyoo kiiyoomiis.

INYĒĒN NKŌŌ YĒĒSU

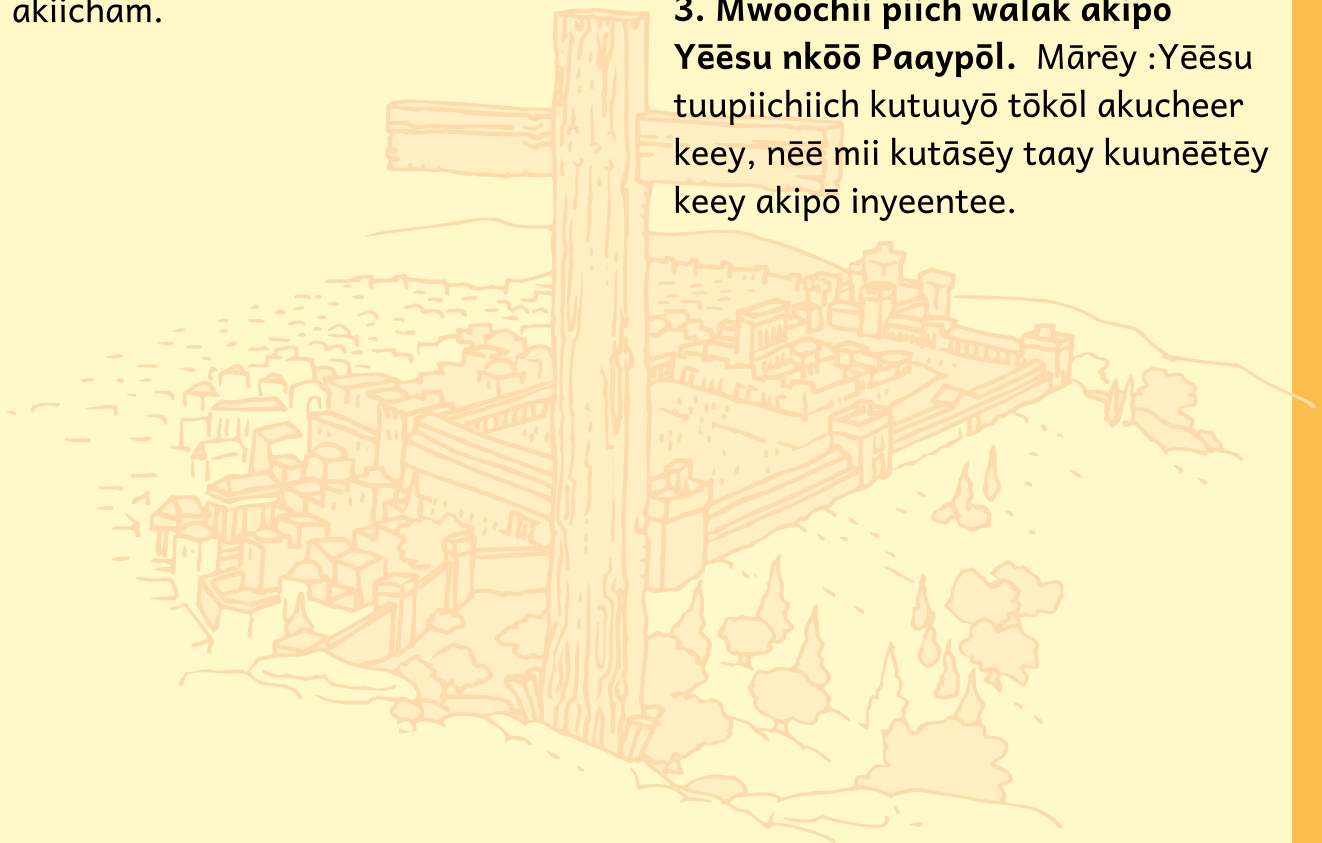
Māting'ēy :ng'aleechu pō Yēēsu wōloo woonchinii keey. Kii choorwa :Yēēsu nyēpō piich chaa chaang', akutāku choorwa nyēpō chaa chaang' ākōy paanyēēnyi. Kiikuwala :ng'wēnyi nyoo maakupēērēē :piich chaa chaang' sikirēy nta ku paraasiin wōloo nyuun pēērēē kariin nkōō ntēkēēn, mpō ntā lēē nyoonēē ku māvālēy kir :tukuuchoochēē nkōō taayuu Yēēsu. Mii :Yēēsu kupootēēch mpō aniinee. /Mākuumuukēy keero inyentee, wōloo nyuun mii. Mārēy :inyeentee kulēku choorwēēng'uung' aniinee, nēē teer akiicham.

Ara, imārēy :inyēēn isōwu kukaraam akipō Yēēsu nkōō sopoon nyoo mārēwēēch inyeentee? Nēē lēēyoonēē ku imuukēy i-ir tukuuchu tuupēy:

1.Toowuu sōōmānchii keey Paaypōl
(Imuukēy itoowuunō isooman kiitapu nyoo kiisir :Luuka).

2. Neeta keey isaa
(ng'alaala nkōō Iriin akiiteer inyeentee mamaraat ipāyiisyēērō ng'al choo ēēchēēn).

3. Mwoochii piich walak akipō Yēēsu nkōō Paaypōl. Mārēy :Yēēsu tuupiichiich kutuuyō tōkōl akucheer keey, nēē mii kutāsēy taay kuunēētēy keey akipō inyeentee.

Tēepuut

1. Chōōnātoo Yēesu (p.1-3)(Mat 3:1-17)

- Āmu nee sikuurum keey :piich nkōō tapan nyēpō araaray?
- Kiimwoochi :Choowaana piich kuchēpto keey ānō akipō chōōnātoo pāyuunātoo kaa :Iriin?

2. /Kēetyāmēy Yēesu (p.4-5)(Mat 4:1-12)

- Kiimut :Toomirmiir nyoo Tiliil Yēesu kuwō ānō paani /kaakeepaatisan?
- Kii-ir nee :Yēesu paani kiimii suur kwēēn?
- Kiityamta ānō :Syeetaani Yēesu?
- Kii nēē tyam :Syeetaani Yēesu ku kiiwālchi :Yēesu kilē nee?

3. Tuum nyoo kiimii Kaana (p.6-7)(Chow 2:1-11)

- Āmu nee sikuwō :Yēesu Kaana?
- Kwōng'uut nee nyoo kii-ir :Yēesu nkōō Kaana?

4. Atuupaan! (p.8-9)(Mat 4:12-22)

- Kiimwoochi :Yēesu Pēētērō ku-ir nee? Kii-ira :nee paani kiikoonyit :Pēētērō kiyi kiimwoochi :Yēesu?
- Choonō tuupaan si nēē ng'at ināmwoon piich. Imuuktooy :inyēēn ānō imuti piich Kiriistō?

5. Pēēruur nyēpō iman (p.10-11)(Mat 5:1-16)

- Nyōōruuy pēēruur nee :akwaaneek choo /kiwusēy /akēēsāsēy akipō pāyuunātoo Iriin?
- Nyoolchinēēch kee-ira nee akipō puuniichooch?

6. Kiikusop! (p.12-13)(Luuk 5:17-25, 6:6-11)

- Koonēētuut nee nyoo kinyōōruuy :achaan kupunuunō choorway chēpō chiichi kiimnyoonēy?
- Mwaara kee tukun ārēēny chēpō koomānuut choo kii-irchi :Yēesu chiichi kiimnyoonēy?

7. Kuupkoong'ēy :Yēesu yoomēt (p.14-15)(Mat 8:23-27)

- Kaa-iimuut nee nyoo kiipuntēērō :kiineetanik paani kiimii mēēli?
- Kii-ir nee :Yēesu akipō kaa-iimuutyooni aku kir nee nyoo inēētēy keey :inyēēn akipō kaamuuka nyēpō Yēesu?

8. Tyaakaat nkōō kaamuuka nyēpō Syeetaani (p.16-17)(Maarkō 5:1-20)

- Kiirō ng'oo :akwaaneek paani kiipa kamasta nyiinō aka pō araaray? Kir nee nyoo kii-rchi Yēesu inyeentee?
- Kir nee nyoo kiimwoochi :Yēesu chiichoonēē ku-ir?

9. /Kēē-āptooy lōkōōy (p.18-19)(Mat 9:35-10:4)

• Kiiwō :Yēēsu kusaaya ānō? Koonēētūut nee nyēpō koomānuut nyoo inēētēē keey nkōō yēēnyi?

10. Kōōnēēch :Yēēsu tukun choo yāmēēch (p.20-21)(Chow 6:1_15)

• Kii-irchi nee :Yēēsu piich nyoo ng'uutuuy kilē kiiting'ēy :inyeentee riireena?

11. Rana nta imētō (p.22-24)(Mat 14 :22-33, Chow 6:22-40, 60-69)

• Āmu nee sikuchuut :Pēētērō pēr?
• Kii nēē teep :Yēēsu kiineetanichiich nēē ryātooy mpō, ku kiiwalta nee :akwaaneek? Kir nee nyoo nēētēēch :ng'ālyoontooni?

12. Taya kiyoo mārēy :moong'uung' (p.25)(Mat 16:13-28)

• Paani kiiteep :Yēēsu kiineetanichiich kilē mwoorēy :piich kilē ng'oo :inyeentee ku kiiwālu nee :akwaaneek?
• Kiimwa :Yēēsu kilē nyoolchinii ku-ir nee :akwaaneek choo mārēy kutuup inyeentee?

13. Mwoorēyii kōōnkēy (p.26-27)(Luuk 17:11-19)

• Ng'oo :chu kiisoom Yēēsu kuusoop akwaaneek?
• Kir nee nyoo mārēwēch :Iriin kee-ira paani kāwālwēch :inyeentee soowuutēchooch?

14. Tēpēē kilēē laakwa (p.28)(Luuka 19:1-10, Mat 19:13-15)

• Kii āmu nee sikumwoochi :koontōōy chēpō Yāwuut piikwaak kuyoot Yēēsu?

15. Kōōnuuy :Yēēsu sopoon (p.29-30)(Chow 11:17-44)

• Kiimwoorēy nee :Yēēsu paani kiimwa kilē, “Aneen nyi āng'ēētēē piich meerat ākookōōnuuy sopoon?”

16. Nyoolchinii kima! (p.31-31)(Chow 11:45-54)

• Ng'oo nyoo kiing'eeta :Yēēsu meerat?
• Kii āmu nee sikunārēēchi :koontōōy chēpō Yāwuut Yēēsu nkōō kiineetanichiich?

17. /Kēēkoonyit Yēēsu (p.32-32)(Chow 12:1-11)

• Kiimwa :Yēēsu kilē kir nee nyi kii-irēy :Maaryaa, paani kiironchinii kēēlyēēchiich mwaar?

18. Pāytooyiin :nyoo mining'iitēy keey (p.33-34)(Luuk 19:29-44)

- Kii āmu nee sikulaang' :Yēesu sikiryō paani kiiwētii Chēerusālēm?
- Waawaa keecha nee nyoo puuytooy ng'ōōkiichooch?

19. /Kēētiliilēy Kōpō Iriin (p.35-36)(Luuk 19:45-45)

- Kii āmu nee sikunārēēchi :Yēesu piich paani kiichuut kōpō Iriin?

20. /Kēē-ātooy Yēesu (p.37-38)(Mat 26 :14-19)

- Ng'oo :nyoo kiinam rōōpiyō siku-alta Yēesu?

21. Kiiwuunō nyēpō kēēlyēn (p.39-40)(Chow 13:1-35)

- Kii āmu nee sikuyeeng' :piipō Yāwuut waawaa keecha nkōō pērēētūu Pasaka?
- Kiing'uutuuy nee :Yēesu paani kiimwoorēy kilē, “Inyeentee nyoo lēē kipāyiityoon kulēkuuy nyoo ōōw?”

22. Āmiisyō nyēpō Kiptaayaan (p.41)(Mat 26:26-30, Chow 13:34-38)

- Kiing'uutuuy nee :Yēesu paani kiimwoorēy kilē, “Nyi ku pōōrtanyuun aku tiipaayiichu ku kērētiichuuch?”
- Kir nee nyoo kiimwa :Yēesu kilē nyoolchinii ku- ir :kiineetanik sikung'uutu kilē chaachiich?

23. /Kēēnāmēy Yēesu (p.42-43)(Chow 14:1-31, Mat 26:36-56)

- Kir nee nyoo kiimwa :Yēesu kilē tēnii :apoonyiin kiineetanichiich?
- Kiimwoorēy nee :Yēesu paani kiilē, ‘Aneen aree, man nkōō sopoon?’

24. /Kēērwoochinii Yēesu (p.44-45)(Mat 26:57-75)

- Ng'oo :nyoo kiitay kilē mēēnkēt Yēesu?
- Muukēy :chiich nyoo rānēy Kiriistō kutay Yēesu nkōō oor nee?

25. /Kēētilēy /keepar Yēesu (p.46-47)(Mat 27:11-30, Chow 18:28-40)

- Kii āmu nee /sikeenam Yēesu?

26. /Kēēpārchinii Yēesu kimurtooyoon (p.48)(Chow 19:1-18)

- Kiisoom :Yēesu Apoonyiin ku-irchi nee pichoochēē choo kiikarkaat inyeentee?
- Kir nee nyoo kuunēētēy :achaan keey nkōō yēēnyi?

27. Meeraa Chuutaas (p.49)(Mat 27:3-10, Luuk 23:32-34)

- Ng'oo :nyoo kii-alta Yēesu akipō rōōpiyō?

28. Kimēērēy :Yēēsu (p.50-51)(Luuk 23:32-46, Mat 27:46-50,

Chow 19:25-30)

• Chēēlōsōōsyootēē nyoonō nyi kiiyoomiis :Yēēsu kilē wōkutēpēē nkōō inyeentee Paratisō aku āmu nee?

29. Kiikōōnuuy keey :Yēēsu kima (p.52)(Chow 19:31-42)

• Kir nee nyēpō lēt nyoo kiimwa :Yēēsu kitoomō kima?

30. Kiing'eeta :Yēēsu meerat (p.53-54)(Maarkō 16:1-9, Chow 20:1-18)

• Kii nēē pa :chēēpyōōsōōy kuurō kēpēnēē nkōō pērēētūu nyēpō sōmok, ku kiimwoochi nee :malayiika akwaaneek?

31. Mii :Yēēsu kupootēēch (p.55)(Luuka 24:13-43, Chow 20:19-29)

• Kii nēē chōōnchi :Yēēsu Maaryaa ku kiimwoochi nee?

32. Mā choochēē “Aneen Kupōk!” (p.56-57)(Chow 21:1-19,

Mat 28:16-20)

• Kiimwoochi :Yēēsu Pēētērō nkōō kiineetanik chuuchō walak ku-ir nee?

33. Akwaaneek choo kiiro akuteer akipō Yēēsu (p.58)(Pāyiisyon 2

:22-39)

• Kiiyoochi :Yēēsu nee kiineetanik paani kiituuyō akusa?

34. Chēpoot :Iriin kusāru piich (p.59)(Ēpēēsō 1:1-15)

• Kir nee nyoo ng'uutuuy kilē chāmēy :Iriin ng'wēny?

Translation by: Bible Translation and Literacy (E.A)

Translators: 1. Michael Yano

2. Evans Kiptoo

3. Paul Kanda

e-mail: marakwet@btlkenya.org

P.O Box: 44456-00100, Nairobi, Kenya

Website: <https://marakwetlanguage.com>

Text and illustrations: Willem de Vink Copyright © 1993 Stichting Wereldtaal, Houten, The Netherlands. Published in Dutch as “Jezus Messias”.

Edition in Marakwet (Kenya) © 2021

Digital copyright under the terms of the Creative Commons BY-SA license

All rights of translation, reproduction and adaptation reserved for all countries.

e-mail : jmpbk.app@gmail.com

<https://www.jesusmessiahcomicmedia.com>

YĒĒSU MEESAAYA: Iman :ng'aleechu pō Yēesu Meesaaya. Kiimāng'iisyō :inyeentee nkōō kōōroo Israyeel lēēkit kēnyiis 2000 choo kiikusiirtō. Kiikwōng' :chiich aka tōkōl nyoo kiinyōōru inyeentee. Moomii :chiich nyoo kiiku-ir tukun choo lēē choo kii-ir :inyeentee, amoomii :nyoo kiikumwa ng'al choo lēē choo kiimwa :inyeentee. Kii-iriisyō kwōng'uut nkōō wōltō aka tōkōl wōloo kiimii :inyeentee. Kii-āpchi :inyeentee pāypooyō nyoo oōw akwaaneek choo kiiteer ng'aleechiich. Nkōō oor nyoo /kiimākuupkootēy ku-it lēt nyēpō ng'aleechiich āmu kiipar inyeentee :puunichiich. Wōloo nyuun kiing'eeta :inyeentee meerat akusopēy aniinee. Sōōmānchii keey :inyēēntēē wōloo kiitoowu keey :sopoon nyēpō Yēesu Meesaaya akiiroo wōloo tāstooy taay.

Kuutii: Marakwet

Language: Marakwet (Kenya)

ISBN: 978-94-93178-27-4